

Ruben Willaert
restauratie & archeologie
decoratie

GEEFT HET VERLEDEN EEN TOEKOMST

Ieper Eekhofstraat (Ieper, West-Vlaanderen)

Projectcode: 2020L211

11 januari 2021

NOTA VOORONDERZOEK MET INGREEP IN DE BODEM
DEEL 1: VERSLAG VAN RESULTATEN

Voorafgaand:

LUCHTFOTOGRAFISCHE STUDIE
ARCHEOLOGIENOTA (2020A179)

FASE 1:

NOTA VOORONDERZOEK MET INGREEP IN DE BODEM (2020H296)
ARCHEOLOGIERAPPORT (2020J3)

Colofon

Ruben Willaert nv
Ten Briele 14 bus 15
8200 Sint-Michiels-Brugge

Auteurs: Raph De Brant

Het eventuele nummer van het wettelijk depot of het buitenlandse equivalent hiervan: /
De naam en het erkenningsnummer van de erkende archeoloog: ·Ruben Willaert nv,
OE/ERK/Archeoloog/2015/00069

© Ruben Willaert nv, Sint-Michiels-Brugge, 2021

Niets uit deze uitgave mag vermenigvuldigd en/of openbaar gemaakt worden door middel van druk, fotokopie of welke wijze dan ook zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van Ruben Willaert nv.

Ruben Willaert nv aanvaardt geen aansprakelijkheid voor eventuele schade voortvloeiend uit de toepassing van de adviezen of het gebruik van de resultaten van dit onderzoek.

INHOUDSTAFEL

1	Resultaten proefsleuvenonderzoek	7
1.1	Projectomschrijving	7
1.1.1	Administratieve gegevens	7
1.1.2	Onderzoeksopdracht	9
1.1.2.1	Onderzoekskader	9
1.1.2.2	Doelstelling	10
1.1.2.3	Onderzoeksvragen	11
1.1.3	Randvoorwaarden	12
1.1.4	Onderzoeksstrategie en methode	13
1.1.4.1	Methode	13
1.1.4.2	Onderzoeksstrategie	14
1.1.4.3	Inbreng specialisten	15
1.1.4.4	Algemene wetenschappelijke advisering	15
1.2	Assessmentrapport	16
1.2.1	Landschappelijke en aardkundige situering	16
1.2.1.1	Landschappelijke situering	16
1.2.1.2	Geologie	18
1.2.1.3	Bodem	20
1.2.1.4	Beschrijving van de site aan het huidige oppervlak	21
1.2.1.5	Aardkundige opbouw	22
1.2.2	Assessment van de sporen, spoorcombinaties en archeologische structuren	23
1.2.2.1	Algemeen	23
1.2.2.2	18-19 ^{de} eeuw	24
1.2.2.3	19 ^{de} eeuw	26
1.2.2.4	20 ^{ste} eeuw	30
1.2.2.5	Eerste Wereldoorlog	32
1.2.2.6	Recent	32
1.2.2.7	Ongedateerde sporen	32
1.2.3	Assessment van de vondsten	34
1.2.4	Assessment van de stalen	35
1.2.5	Assessment van conservatiebehandelingen	35
1.2.6	Assessment van het onderzocht gebied	36
1.2.6.1	Archeologisch ensemble	36
1.2.6.2	Landschappelijk kader na confrontatie met de eerdere bevindingen	36
1.2.6.3	Historisch en archeologisch kader na confrontatie met de eerdere bevindingen	36
1.2.6.4	Aard van de potentiële kennis	36
1.2.6.5	Waardering van de potentiële kennis	37
1.3	Advies voor vervolgonderzoek	38
1.4	Beantwoording van de onderzoeksvragen	39
1.5	Synthese van de verhouding van het projectgebied t.a.v. zijn landschappelijk en cultureel kader	41
1.6	Bibliografie	43
1.7	Bijlagen	44
1.7.1	Lijst met gebruikte afkortingen	44

1.7.2	Dagrapport.....	44
1.7.3	Sporenlijst.....	45
1.7.4	Vondsten- en monsterlijst	46
1.7.5	Fotolijst	47

FIGURENLIJST

Figuur 1: Projectgebied weergegeven op de GRB-basiskaart (Bron: Geopunt).....	8
Figuur 2: Projectgebied weergegeven op de topografische kaart van België (Bron: Geopunt).	8
Figuur 3: Overzichtskaart met de verschillende uitvoeringsfasen van het onderzoek.....	10
Figuur 4: Het proefsleuvenplan zoals oorspronkelijk voorzien in het Programma van Maatregelen. .	13
Figuur 5: Projectgebied met sleuvenplan (Bron: Geopunt).	14
Figuur 6: Het projectgebied weergegeven op het digitaal hoogtemodel (DHMV) met aanduiding van de waterlopen. Op deze kaart is de landschappelijke situatie van het projectgebied zeer duidelijk af te lezen.	17
Figuur 7: Projectgebied weergegeven op de Tertiair Geologische Kaart (bron: Geopunt).	18
Figuur 8: Projectgebied weergegeven op de quartairgeologische kaart (1-200.000) (bron: Geopunt)...	19
Figuur 9: Projectgebied weergegeven op de Bodemkaart van België(bron: Geopunt).....	20
Figuur 10: Foto van de bebouwing binnen het projectgebied.....	21
Figuur 11: Sleuvenplan met opgemeten maaiveldhoogtes weergegeven op het Digitaal Hoogtemodel van Vlaanderen (© Geopunt).....	21
Figuur 12: Digitaal hoogtemodel met aanduiding van de opgemeten vlakhoogtes (© Geopunt).....	22
Figuur 13: Allesporenkaart van het onderzoeksgebied geprojecteerd op de GRB-kaart (© geopunt).	23
Figuur 14: Allesporenkaart met aanduiding van spoor 9.....	24
Figuur 15: Allesporenkaart met aanduiding van spoor 9 geprojecteerd op de Ferrariskaart.	25
Figuur 16: uittreksel van de topografische kaart van het 'Depot de la Guerre' uit 1875 met een ruwe aanduiding van het projectgebied. Het bouwsel ter hoogte van het pad (op de locatie van de gedempte Ferrarisgracht?) is de enige en meest plausibele historische aanwijzing voor spoor 8. De inrichting van het landschap met gebouwen, paden en tuinzone (roze) is zeer waarschijnlijk te linken aan de bouw en aanleg van het kasteel(domein) de Neckere in 1860.....	29
Figuur 17: Opname van spoor 1 in het vlak.	30
Figuur 18: Coupe op spoor 1; de onderkant kon wegens instromend grondwater niet worden bereikt.	31
Figuur 19: Locatie en interpretatie van de westelijke stal van kasteel Mahieu op een Britse loopgravenkaart van april 1917 (©McMaster University) met weergave van de interpretaties van de luchtfotografische studie (Stichelbaut 2020).....	31
Figuur 20: Geïnterpreteerde Allesporenkaart.....	33
Figuur 21: Geïnterpreteerde allesporenkaart met vondstlocaties.	34
Figuur 22: Vondstnummer 1.	34
Figuur 23: Vondstnummer 2	35

TABELLENLIJST

Tabel 1: Lijst met gebruikte afkortingen	44
Tabel 2: Sporenlijst	45
Tabel 3: Vondsten- en monsterlijst	46
Tabel 4: Fotolijst	47

1 Resultaten proefsleuvenonderzoek

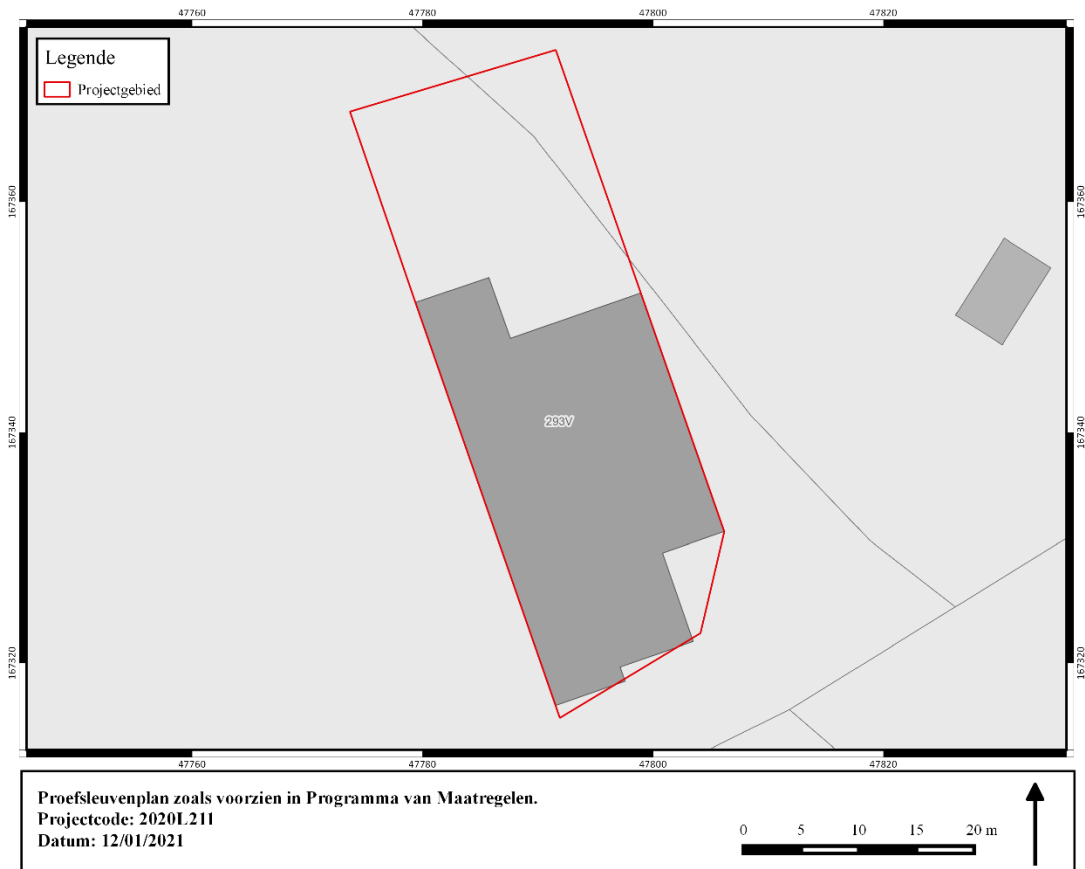
1.1 Projectomschrijving

1.1.1 Administratieve gegevens

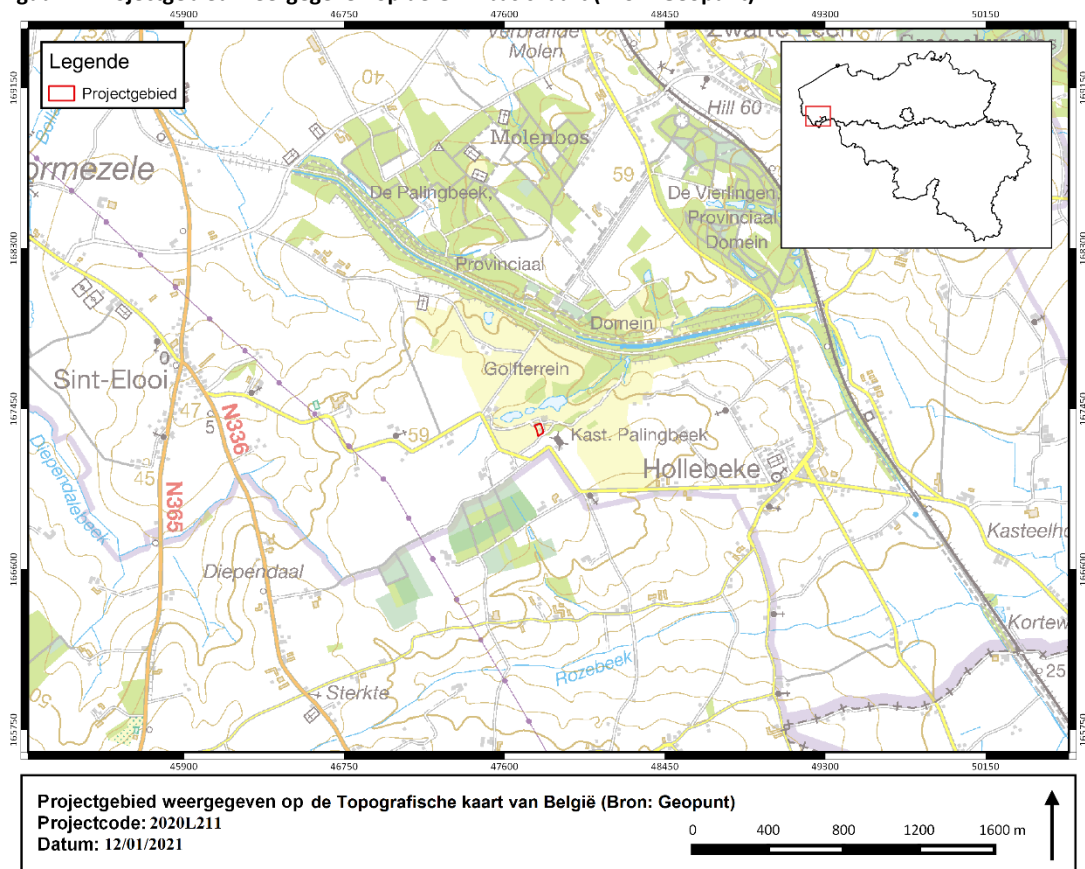
a) Projectcode	2020L211	
b) De naam en het erkenningsnummer van de erkende archeoloog	Ruben Willaert nv OE/ERK/Archeoloog/2015/00069	
c) De locatie van het vooronderzoek:	Provincie	West-Vlaanderen
	Gemeente	Ieper
	Deelgemeente	Hollebeke
	Postcode	8902
	Adres	Eekhofstraat 14 Hollebeke
	Toponiem	Palingbeek
	Bounding box (Lambertcoördinaten)	Xmin = 47773.7 Ymin = 167315.25 Xmax = 47806.2 Ymax = 167373.24
d) Het kadasterplan met vermelding van gemeente, afdeling, sectie, perceelnummer of -nummers	Ieper, Hollebeke (Afdeling 15), Sectie A, nr. 200 p3(partim) Voormezele (Afdeling 14), Sectie C, nr's 293z(partim), 293v, 200p3 (partim) Zie Figuur 1	
e) Een topografische kaart van het onderzochte gebied waarvan de schaal afgestemd is op de grootte van het projectgebied	Zie Figuur 2	
f) Alle betrokken actoren en specialisten	Raph De Brant (veldwerkleider) Yelmer Debouck (RTS/archeoloog)	
g) Personen buiten het project die geraadpleegd of betrokken werden voor algemene wetenschappelijke advisering	/	
h) Begin- en einddatum van het veldwerk	11/01/2021	

Tabel 1: Administratieve gegevens: Proefsleuvenonderzoek

Figuur 1: Projectgebied weergegeven op de GRB-basiskaart (Bron: Geopunt)

Figuur 2: Projectgebied weergegeven op de topografische kaart van België (Bron: Geopunt).

1.1.2 Onderzoeksopdracht

1.1.2.1 Onderzoekskader

De opdrachtgever plant de afbraak van de bestaande infrastructuur en de aanleg van een nieuwe oefenhal aan de Eekhofstraat 14 te Hollebeke, Ieper. Het onderzoeksgebied maakt deel uit van Golf- en Countryclub Palingbeek. De zone waarin de geplande werken worden uitgevoerd is ca. 1.813 m² groot, waarvan ca. 565 m² bebouwd is en 140 m² verhard. De aanwezige infrastructuur werd in het kader van de geplande ontwikkeling afgebroken.

In september 2020 werd het westelijke deel van de ontwikkeling reeds onderworpen aan een vooronderzoek met ingreep in de bodem in (nota 2020H296). Het oostelijke deel was niet toegankelijk wegens de aanwezigheid van de nog af te breken constructie. Het programma van Maatregelen van dit vooronderzoek resulteerde in een fasering van het onderzoeksgebied. Voor het reeds onderzochte deel, fase 1, werd een beperkte opgraving geadviseerd, uitgevoerd in oktober 2020 (2020J3), en in een vooronderzoek met ingreep in de bodem in het oostelijke deel van het projectgebied in een tweede fase (VERDEGEM & DE BRANT 2020). Het voorliggend verslag behelst het vooronderzoek van deze tweede, oostelijke, fase dat in januari 2021, die na de sloop van de infrastructuur, werd uitgevoerd. Deze fase betrof een oppervlakte van 987m².

De proefsleuven dienen volgens de Code van Goede Praktijk minimaal 10% van de onderzoekbare oppervlakte te beslaan, goed voor 98,7m² met bijkomend ca. 2,5%, 24,7m², aan kijkvensters of dwars/volgsleuven waar relevant. De kijkvensters moeten hierbij voldoende groot te zijn om de onderzoeksvragen te beantwoorden.

Het doel van de archeologische terreininventarisatie is het maken van een archeologische evaluatie van de projectlocatie, m.a.w. om inzicht te krijgen in de verspreiding, de densiteit, de aard en de chronologische waarde van de eventuele archeologische sporen binnen het projectgebied.

Hieronder worden de resultaten van de prospectie met ingreep in de bodem uitgewerkt en toegelicht. Onderstaande onderzoeksvragen werden opgesteld conform artikel 5.2 van de Code van de Goede Praktijk.

Figuur 3: Overzichtskaart met de verschillende uitvoeringsfasen van het onderzoek.

1.1.2.2 Doelstelling

Op basis van voorafgaand onderzoek was duidelijk dat een vooronderzoek met ingreep in de bodem noodzakelijk was om de aan- of afwezigheid van archeologische sporen te kunnen staven.

De keuze voor een prospectie met ingreep in de bodem werd afgetoetst aan de vier criteria die opgenomen zijn in de Code van de Goede Praktijk (CGP artikel 5.3):

-mogelijk: Het terrein is toegankelijk voor een graafmachine. Verder worden, buiten eventueel aanwezige nutsleidingen, geen fysieke obstakels voorzien waardoor de prospectie niet zou kunnen worden uitgevoerd. De voorafgaande onderzoeksfases werden afgerond en het terrein werd volledig vrijgegeven voor het proefsleuvenonderzoek.

-nuttig: gelet de beschreven verwachting is een proefsleuvenonderzoek de meest geschikte manier om eventueel aanwezige archeologische resten in kaart te brengen om vervolgens de impact van de geplande werken hierop te kunnen bepalen.

-schadelijk: een terreininventarisatie door middel van proefsleuven is de enige manier om een degelijke inschatting te maken in functie van het archeologisch potentieel. Aangezien de mate van spoorbewerking in een proefsleuvenonderzoek beperkt is blijven de eventuele relictten bewaard voor verder onderzoek.

-noodzakelijk: gelet op het feit dat de geplande werken een substantiële ingreep in de bodem impliceren moet uitgegaan worden van een scenario waarbij *in situ* bewaring onmogelijk is op het overgrote deel van het terrein. Gelet op het verwachtingspatroon is de kans op aantreffen van archeologische relictten uit relevante periodes reëel.

1.1.2.3 Onderzoeksvragen

Doel van de terreininventarisatie door middel van proefsleuven is een inschatting maken van het archeologisch potentieel van het projectgebied. Van belang hierbij is dat minstens volgende onderzoeksvragen uit het geldende Programma van Maatregelen beantwoord worden (2020A179: VAN GOIDSENHOVEN 2020, p 12-13):

-wat zijn de waargenomen bodemhorizonten? Hoe verhouden de waarnemingen in de profielputten zich ten opzichte van deze van het landschappelijk bodemonderzoek?

-in hoeverre is de bodemopbouw nog intact? Is er sprake van lokale verstoring?

-zijn er bodemsporen aanwezig? In welke mate zijn ze natuurlijk of antropogeen? Beschrijf.

-op welke diepte bevindt het archeologisch leesbare niveau? Is er sprake van meerdere sporenniveaus?

-wat is de bewaringstoestand van de sporen?

-kunnen de bodemkundige vaststellingen gerelateerd worden aan de eventuele afwezigheid van antropogene sporen?

-wat is de relatie tussen het landschap, de bodem en de archeologische waarnemingen?

-maken de sporen deel uit van één of meerdere structuren, is er een ruimtelijk verband?

-kan op basis van het gerecupereerde materiaal een uitspraak gedaan worden over datering of fasering? Behoren de sporen tot één of meerdere periodes?

-kan op basis van de waargenomen archeologische fenomenen een uitspraak gedaan worden over de aard en omvang van de menselijke aanwezigheid?

-zijn er indicaties die wijzen op de inrichting van een erf of nederzetting?

-zijn er indicaties voor de inrichting van een funeraire ruimte? wat is de omvang? hoeveel niveaus? geschatte aantal individuen?

-wat betekenen de gegevens mogelijk voor een aanvulling van kennisleemtes van de lokale en regionale ontwikkeling en geschiedenis?

-voor waardevolle vindplaats(en) die bedreigd worden door de geplande werkzaamheden: hoe kan deze bedreiging weggenomen of verminderd worden (m.a.w. is behoud in situ mogelijk)?

-voor bedreigde waardevolle vindplaatsen die niet in-situ bewaard kunnen blijven:

° wat is de ruimtelijke afbakening (in X, Y en Z coördinaten) van de zone(s) voor vervolgonderzoek?

° welke aspecten verdienen bijzondere aandacht?

° welke vraagstellingen zijn voor het vervolgonderzoek relevant?

° zijn er voor de beantwoording van de vraagstelling(en) natuurwetenschappelijke onderzoeken nodig? Zo ja, welke types staalnames zijn hiervoor noodzakelijk en in welke hoeveelheid?

1.1.3 Randvoorwaarden

Voorafgaand aan het onderzoek diende het terrein gevrijwaard te zijn van obstakels (constructies of vegetatie) die het proefsleuvenonderzoek kunnen belemmeren. Aangezien de bestaande flora, bestaande uit bomen, behouden blijft was het noordelijke deel van het onderzoeksgebied, 310m², niet beschikbaar voor onderzoek. De geplande realisatie zal in deze zone ook geen impact hebben op de bodem of het bodemarchief.

Aan de westelijke grens van het onderzoeksgebied bevond zich de werkput van de nieuwe gebouw in de reeds vrijgegeven zone van Fase 1. De aard van de werken en de aanwezige werkput met een aanzienlijke diepte noopten tot het weerhouden van een veiligheidsbuffer van waardoor additioneel 175m² niet beschikbaar was voor verder onderzoek deze beperking had echter geen invloed op het geplande noch gevoerde onderzoek.

Na het opvragen van de KLIP-melding bleek dat er geen nutsleidingen gelegen waren binnen het projectgebied.

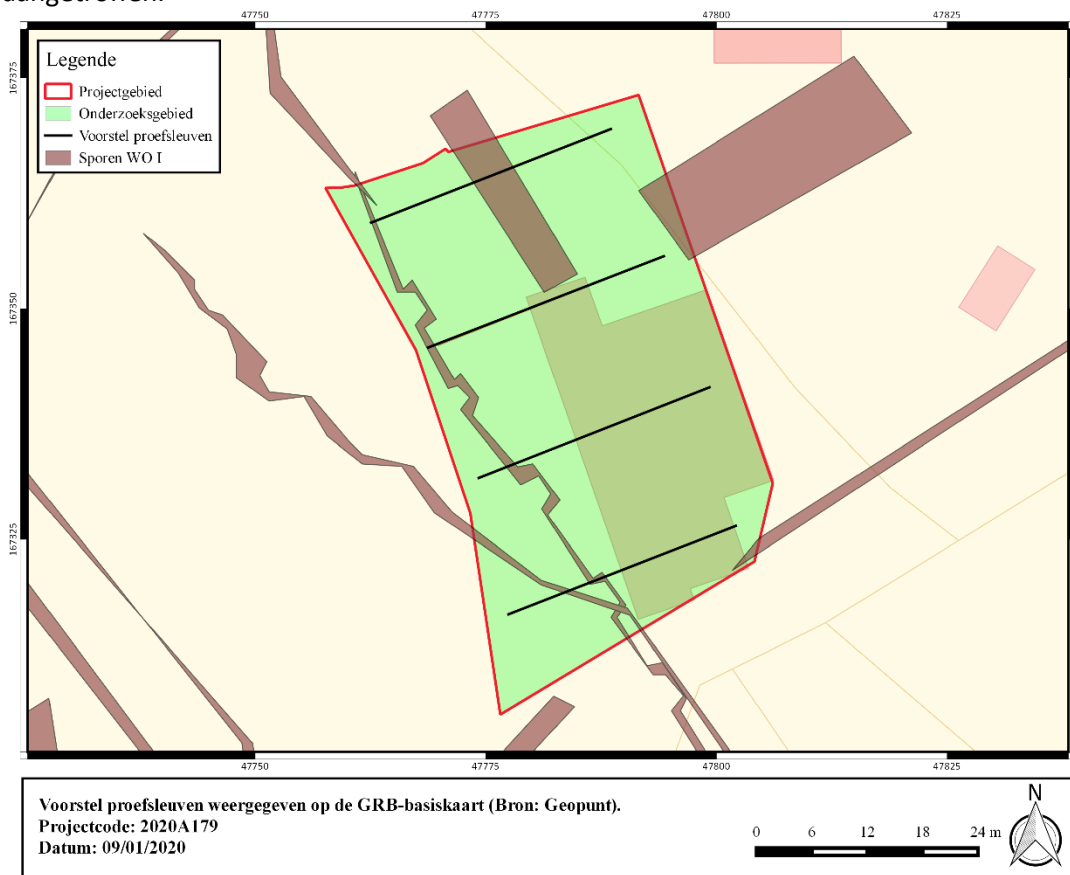
1.1.4 Onderzoeksstrategie en methode

1.1.4.1 Methode

Op basis van het uitgevoerde bureauonderzoek werd eerder aangetoond dat een proefsleuvenonderzoek de meest geschikte methode is om het eventueel bewaard archeologische sporenarchief in kaart te brengen en te registreren. In het geval van 'Ieper Eekhofstraat', waar geen complexe verticale stratigrafie werd verwacht, werd geopteerd voor één proefsleuf die in 1 vlak werd aangelegd. De dekkingsgraad van de te onderzoeken oppervlakte was hierbij van dien aard dat hij toelaat om voldoende gefundeerde uitspraken te doen over de rest van het projectgebied, en bedraagt als uitgangspunt 12,5%. Deze dekkingsgraad wordt onderverdeeld in 10% continue sleuven en 2,5% kijkvensters, dwarssleuven en volgsleuven, conform de Code van Goede Praktijk.

De diepte van het opgravingsvlak werd door de veldwerkleider bij de aanleg ervan bepaald. Dit op basis van observaties van de putwandprofielen en verspreide profielputwaarnemingen. Voor het eigenlijke terreinwerk aanvang neemt bekwam de veldwerkleider de nodige leidingplannen van de initiatiefnemer en via een KLIP-melding. Deze plannen waren digitaal en analoog aanwezig gedurende de werken. Er waren geen leidingen aanwezig binnen het projectgebied.

Indien tijdens het proefsleuvenonderzoek, tegen verwachtingen en het eerder uitgevoerde steentijdonderzoek in, een afgedekte en bijgevolg bewaarde steentijdvindplaats, bestaand uit (een) vondstenconcentratie(s), werd aangesneden/herkend moest de onderzoeksmethode aangepast worden. Het proefsleuvenonderzoek diende dan gestaakt te worden, alle vondsten ingemeten en voorgelegd aan een specialist, opdat een verdere waardering van de vindplaats zou kunnen plaatsvinden. Hierbij wordt verwezen naar de bepalingen rond steentijdvindplaatsen en relevante onderzoeksmethodes conform de Code van Goede Praktijk. Er werden echter geen steentijdartefacten aangetroffen.

Figuur 4: Het proefsleuvenplan zoals oorspronkelijk voorzien in het Programma van Maatregelen.

1.1.4.2 Onderzoeksstrategie

In het Programma van Maatregelen van de voorafgaande archeologienota werd voorgesteld om 4 parallelle sleuven aan te leggen met een min of meer WZW-ONO-oriëntatie, in de breedte van het projectgebied en dwars op de verwachte sporen uit de Eerste Wereldoorlog. Voor de effectieve sleuven werd echter afgeweken van het Programma van Maatregelen middels een aanpassing aan de omstandigheden op het terrein waarbij het economisch en praktisch noodzakelijk bleek om in 2 fasen te werken. Voor het onderzoeksgebied dat in deze tweede fase werd uitgevoerd werd ook rekening gehouden met de resultaten uit de gevoerde onderzoeken in Fase 1 waarbij funderingen van de voormalige stalgebouwen werden aangetroffen. Hiervoor werd gekozen voor een NNW-ZZO-georiënteerde sleuf in de lengte van het onderzoeksgebied waarbij de zuidelijke stalmuur hopelijk zou worden aangesneden.

Tijdens het gevoerde proefsleuvenonderzoek werd 62m² proefsleuven aangelegd, goed voor 9,1% van de beschikbare oppervlakte (Fase 2). Aanvullend werd 15m² onderzocht via volgsleuven en kijkvensters, goed voor 2,1% van de beschikbare zone (Fase 2). Op basis van de uitgevoerde proefsleuven konden de onderzoeksvragen voor beschikbare zone ruimschoots beantwoord worden. In totaal werd 11,2% van het de toegankelijke oppervlakte onderzocht.

Figuur 5: Projectgebied met sleuvenplan (Bron: Geopunt).

Alle proefsleuven werden aangelegd in aanwezigheid van de veldwerkleider of projectleider met een 21ton rupskraan met een platte graafbak van 2m breed. Alle aangetroffen sporen, vondsten, profielen en de sleuven zelf werden ingemeten met behulp van een GPS-toestel. Ook de locatie van de proefsleuven werd uitgezet met dit toestel. Eenmaal het juiste archeologische niveau bereikt, werden deze sporen geregistreerd en gefotografeerd met een Nikon COOLPIX AW120 camera gekoppeld aan een GETAC tablet. De dimensies en oriëntatie werden aangeduid met een noordpijl en schaalbalk.

De vondsten en stalen werden ingezameld en geregistreerd volgens de vigerende wettelijke normen. Er werden echter geen relevante vondsten of sporen aangetroffen.

De bodemkundige profielen werden in de werkput aangelegd door met de kraan de werkput plaatselijk te verdiepen op een plaats waar geen archeologische of natuurlijk gevormde sporen of aanwezig waren. De putwand werd vervolgens opgeschoond waardoor het profiel, van minstens 1m breed, geregistreerd en gefotografeerd kon worden. De registratie gebeurde volgens de richtlijnen van de Code van Goede praktijk en de *FAO-guidelines of soil description* (IUSS WORKING GROUP WRB, 2015).

Het archeologisch onderzoek werd uitgevoerd door archeologen van Ruben Willaert nv, vertegenwoordigd door Raph De Brant (erkend archeoloog /veldwerkleider) en Yelmer Debouck (RTS, archeoloog). Het onderzoek had plaats op maandag 11 januari 2021. De sleuven werden na het einde van het veldwerk machinaal gedicht. Uitwerking en rapportage zijn van start gegaan op 11 januari 2021.

Tijdens de basisuitwerking werden de opgravingsdata gedigitaliseerd en gecatalogeerd. De meetresultaten werden verwerkt tot een opgravingsplan. Dateringen en faseringen en interpretaties werden aan dit kaartbeeld toegevoegd. Met deze gegevens werd getracht de onderzoeksvragen naar best vermogen te beantwoorden. Alle ingezamelde archeologische vondsten en data worden bewaard in het depot van Ruben Willaert nv.

1.1.4.3 Inbreng specialisten

/

1.1.4.4 Algemene wetenschappelijke advisering

/

1.2 Assessmentrapport

1.2.1 Landschappelijke en aardkundige situering

1.2.1.1 Landschappelijke situering

Het plangebied is gelegen in de zandleem- en leemstreek (uit: WILLAERT & VAN GOIDSENHOVEN 2020).

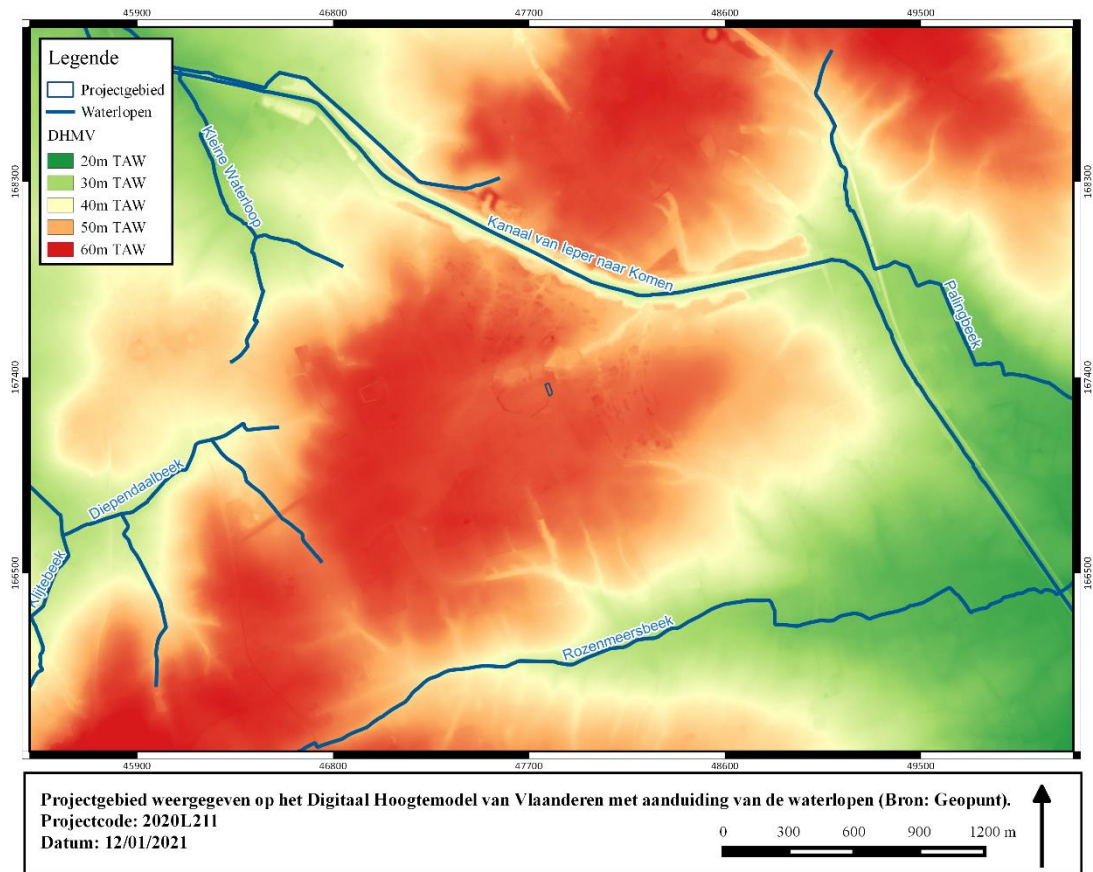
Het projectgebied is gelegen op een zuidwest-noordoost georiënteerde heuvelrug lopende van de Vidaigneberg, Rodeberg, Scherpenberg, Monteberg en Kemmelberg tot Wijtschate en verder in noordoostelijke richting via Hollebeke en Zonnebeke tot Passendale. Deze heuvelrug vormt de waterscheiding tussen het bekken van de Leie en het bekken van de Ijzer. De zuidwest-noordoost gerichte kam van Wijtschate tot Passendale heeft een vrij constante hoogte van 60 meter boven de zeespiegel. Op enige afstand ten noorden van het onderzoeksgebied loopt het kanaal Ieper-Komen, ten zuiden stroomt de Rozenmeersbeek oostwaarts richting het complex van de Palingbeek/Gaverbeek/Korte Keerbeek. Op het DHMV is te zien dat het plangebied zich iets ten zuiden van een oude vallei bevindt (uit: WILLAERT & VAN GOIDSENHOVEN 2020).

Het plangebied zelf is gelegen op de top van deze heuvelrug op een hoogte van ca. 54.7 – 55.2 m TAW. Het plangebied helt licht af in westelijke richting. Precies ten westen van het plangebied is een circulaire iets lager gelegen zone waar te nemen. Het lichte reliëfverschil in de omgeving van het plangebied is vermoedelijk te wijten aan kunstmatige glooiingen die zijn gerealiseerd in functie van het golfterrein (uit: WILLAERT & VAN GOIDSENHOVEN 2020).

Hydrografisch is het plangebied gelegen in het Leiebekken, deelbekken Grensleie (uit: WILLAERT & VAN GOIDSENHOVEN 2020).

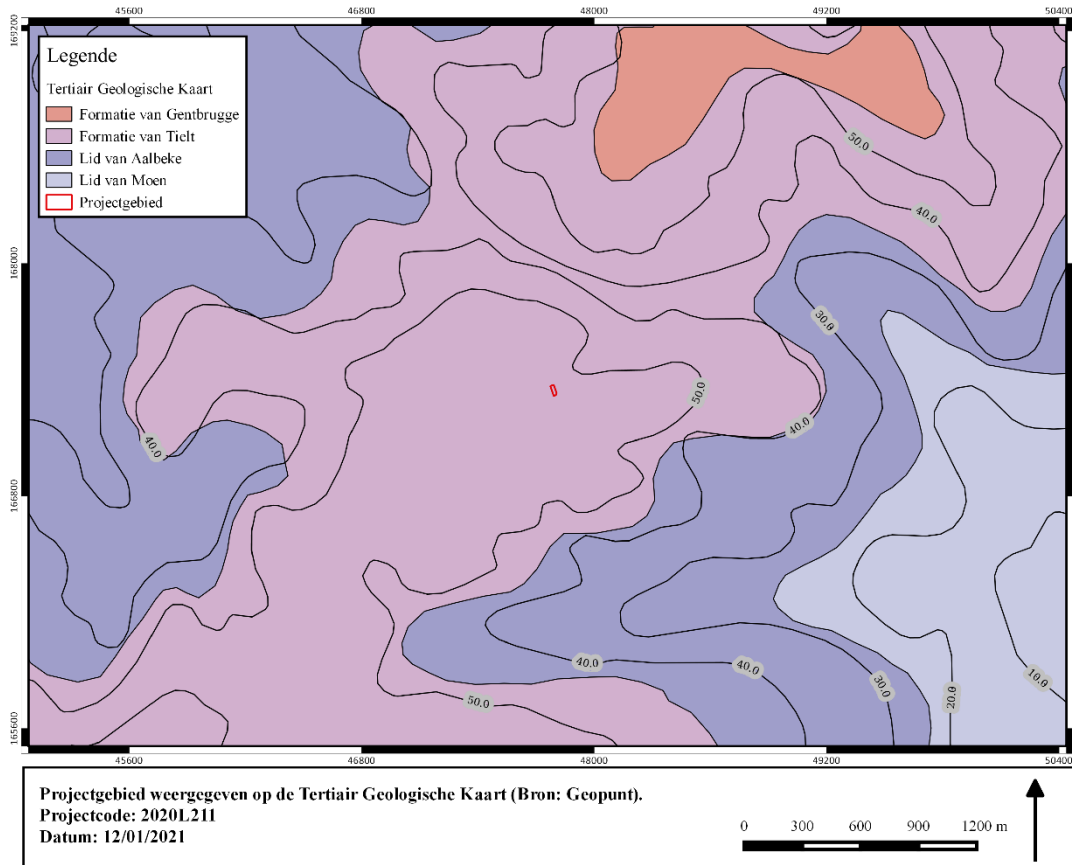

Figuur 6: Het projectgebied weergegeven op het digitaal hoogtemodel (DHMV) met aanduiding van de waterlopen. Op deze kaart is de landschappelijke situatie van het projectgebied zeer duidelijk af te lezen.

1.2.1.2 Geologie

1.2.1.2.1 Tertiair

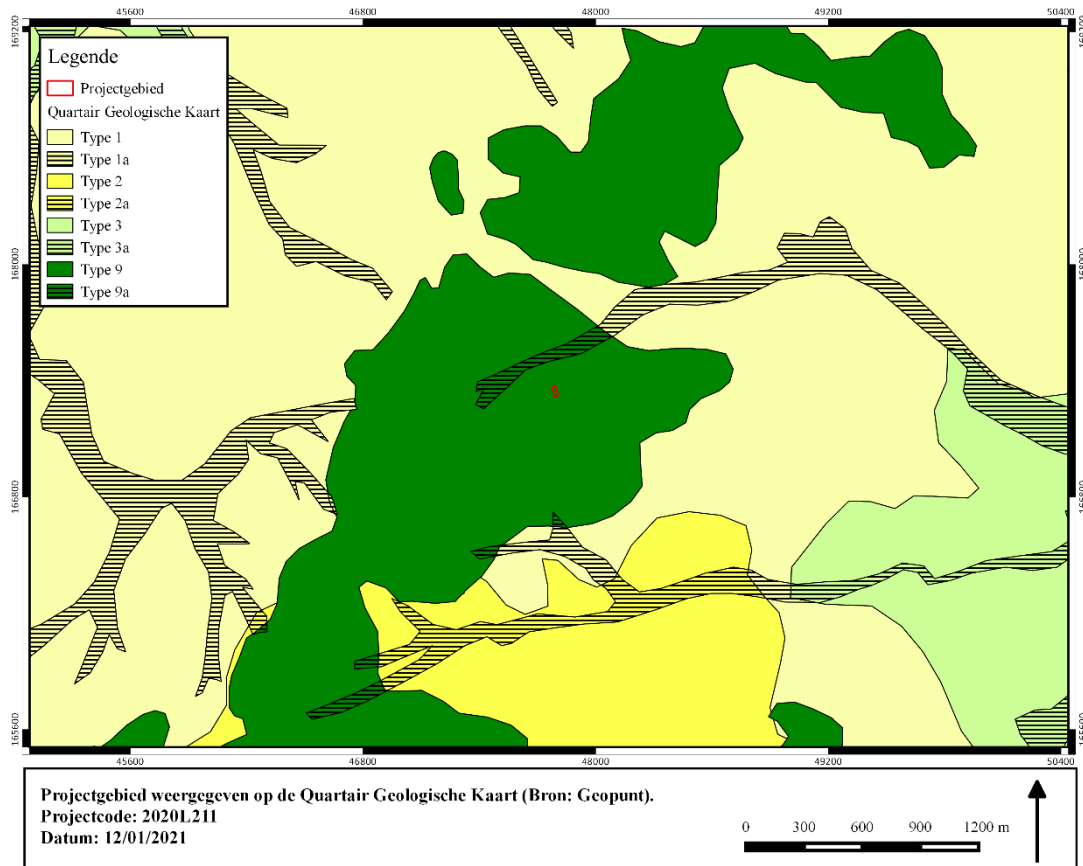
Het projectgebied is gelegen in de Formatie van Tiel. Deze formatie bestaat uit ondiep marien zeer fijn zand dat naar onderen toe overgaat in een zeer-fijnzandige grove silt. Deze sedimenten werden afgezet tijdens het Ieperiaan (56,0 Ma - 47,8 Ma). De formatie wordt van boven naar onder (en van jong naar oud) onderverdeeld in het Lid van Egem en het Lid van Kortemark (uit: WILLAERT & VAN GOIDSENHOVEN 2020).

Figuur 7: Projectgebied weergegeven op de Tertiair Geologische Kaart (bron: Geopunt).

1.2.1.2.2 quartair

Het projectgebied is deels gelegen in het Quartair Type 9. Dit type bestaat uit een basis van fluviatiele afzettingen van het Vroeg-Pleistoceen en het Midden-Pleistoceen waarbij het onderste deel behoort tot het Tertiair. De top bestaat uit een eolische afzetting van het Weichseliaan tot mogelijk Vroeg-Holoceen bestaande uit zand tot zandleem. Deze afzetting kan hellingsafzettingen bevatten van het Quartair en kan lokaal afwezig zijn (uit: WILLAERT & VAN GOIDSENHOVEN 2020).

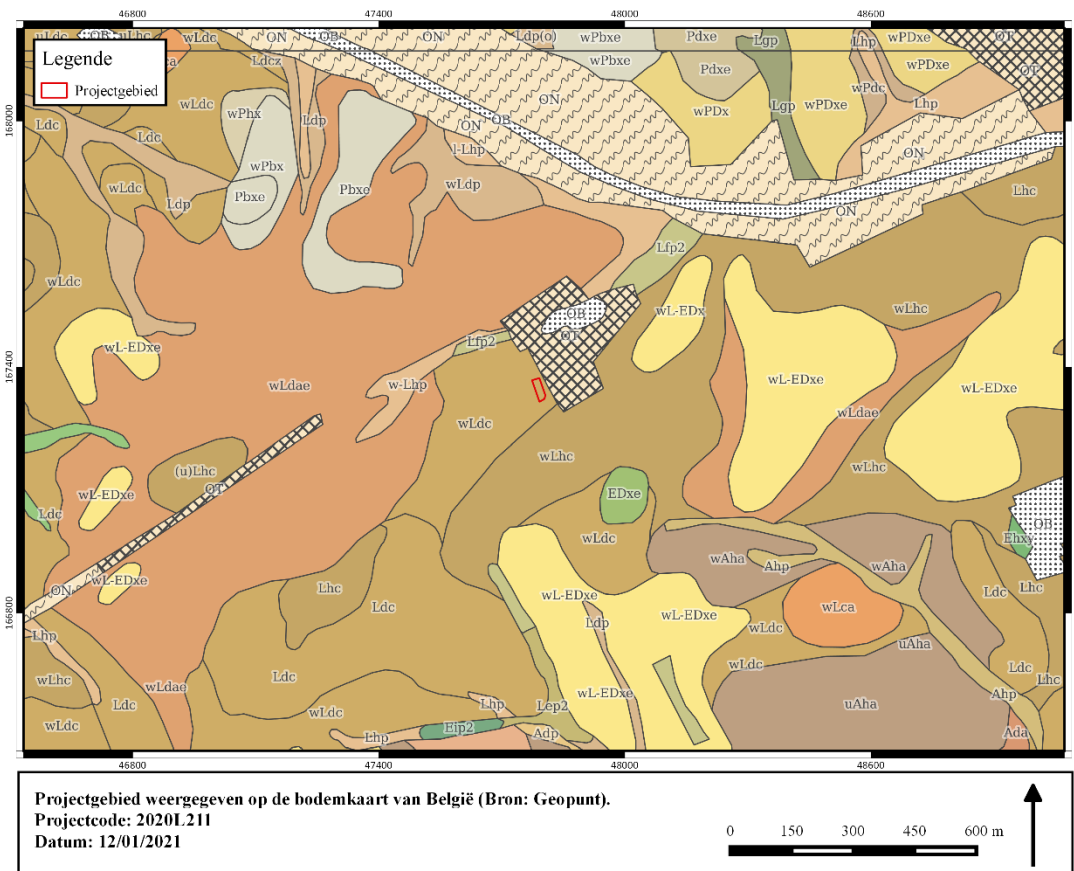

Figuur 8: Projectgebied weergegeven op de quartairgeologische kaart (1-200.000) (bron: Geopunt).

1.2.1.3 Bodem

Op de bodemkaart staat het projectgebied gekarteerd onder bodemtype wLdc, een matig natte, matig gleyige zandleembodem met klei-zand op geringe diepte (ondieper dan 75 cm). Dit bodemtype heeft een sterk gevlekte textuur (bij lemige sedimenten), verbrokkelde textuur B horizon (bij zandige sedimenten). De Lda en Ldc series zijn matig natte, matig gleyige zandleemgronden met donker grijsbruine bouwvoor. Onder de Ap komt een bleekbruin uitgeloopte horizon voor die aan de contactzone met de textuur B zwakke roestverschijnselen vertoont. Bij Ldc is de textuur B verbrokken, sterk gevlekt en door oxido-reductieverschijnselen met bruinrode en grijze vlekken doorweven. Soms wordt het materiaal zwaarder of zandiger in de diepte. Heel dikwijls komt op wisselende diepte het Tertiair substraat voor. Boven het klei- of klei-zandsubstraat komt veelal een roestige band voor ten gevolge van het stagnerend water. Roestverschijnselen beginnen globaal in het bovenste deel van de textuur B (uit: WILLAERT & VAN GOIDSENHOVEN 2020).

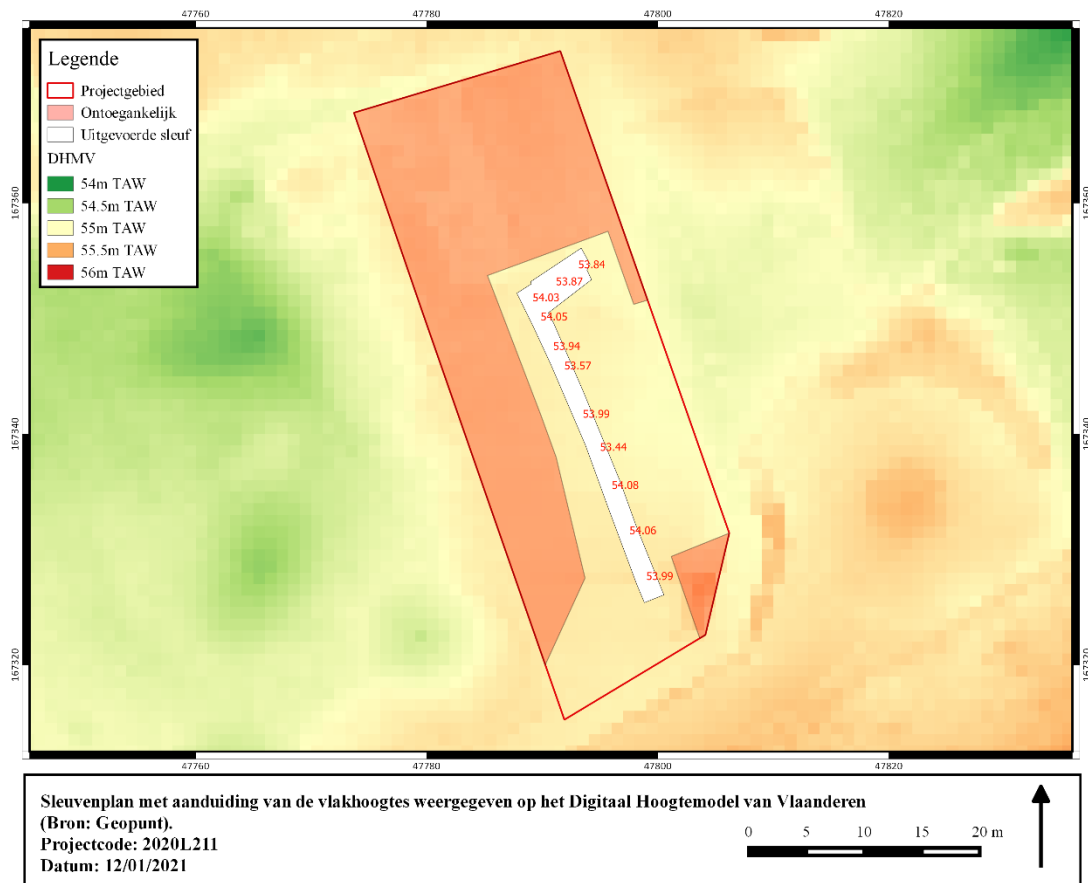

Figuur 9: Projectgebied weergegeven op de Bodemkaart van België (bron: Geopunt).

1.2.1.4 Beschrijving van de site aan het huidige oppervlak

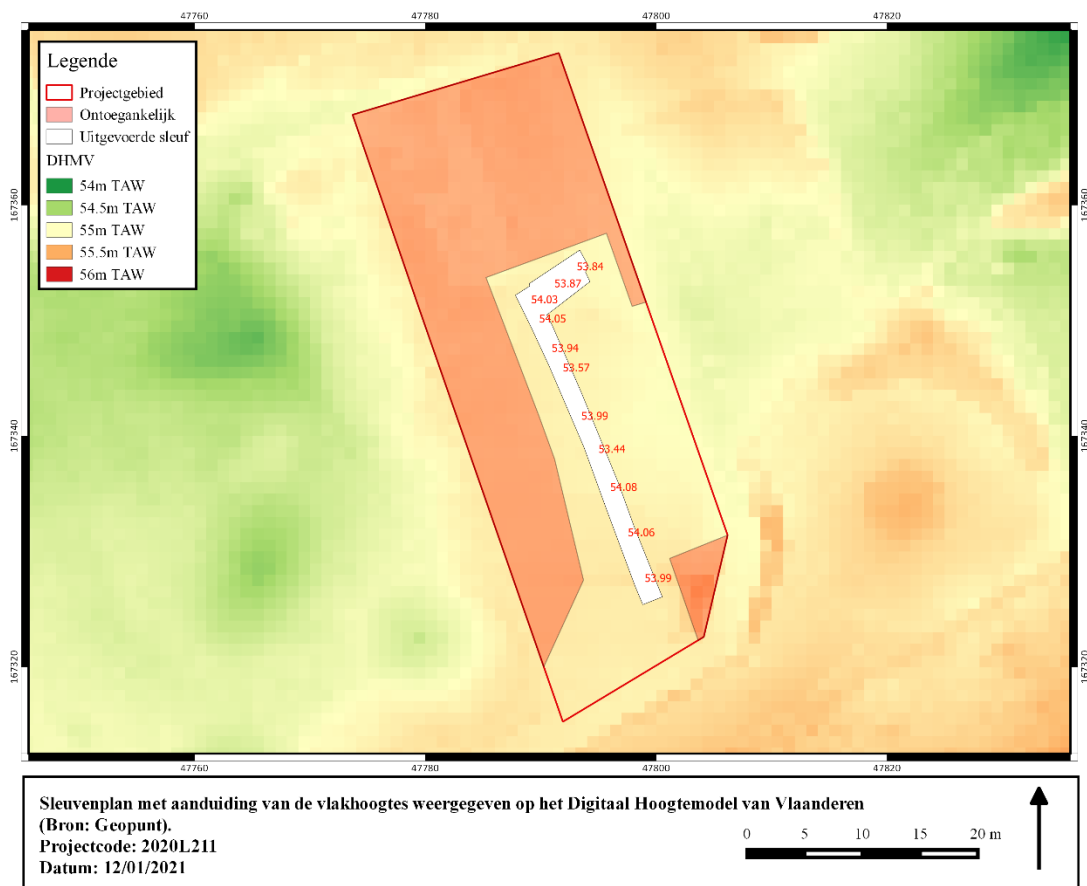
Het plangebied heeft een totale oppervlakte van ca. 1.813m². Hiervan werd 826m² reeds in fase 1 onderzocht. Fase 2 betrof het oostelijke deel met een oppervlakte van 987m². In het noordelijke derde van het terrein bevonden zich echter te behouden bomen waardoor dit terrein niet beschikbaar was voor onderzoek. Het betrof een zone van 302m². Het gevoerde onderzoek besloeg bijgevolg een terrein van 685m².

Figuur 10: Foto van de bebouwing binnen het projectgebied.

Figuur 11: Sleuvenplan met opgemeten maaiveldhoogtes weergegeven op het Digitaal Hoogtemodel van Vlaanderen (© Geopunt).

Figuur 12: Digitaal hoogtemodel met aanduiding van de opgemeten vlakhoogtes (© Geopunt).

1.2.1.5 Aardkundige opbouw

In functie van de analyse van de bodemopbouw worden normaalgezien bodemprofielen geregistreerd, waaruit één representatief referentieprofiel wordt weerhouden. Dit profiel wordt beschreven conform de FAO *guidelines for soil description*, de richtlijnen van Databank Ondergrond Vlaanderen en de Code van Goede Praktijk. De aangetroffen bodem wordt gedetermineerd conform het Belgisch bodemclassificatiesysteem.

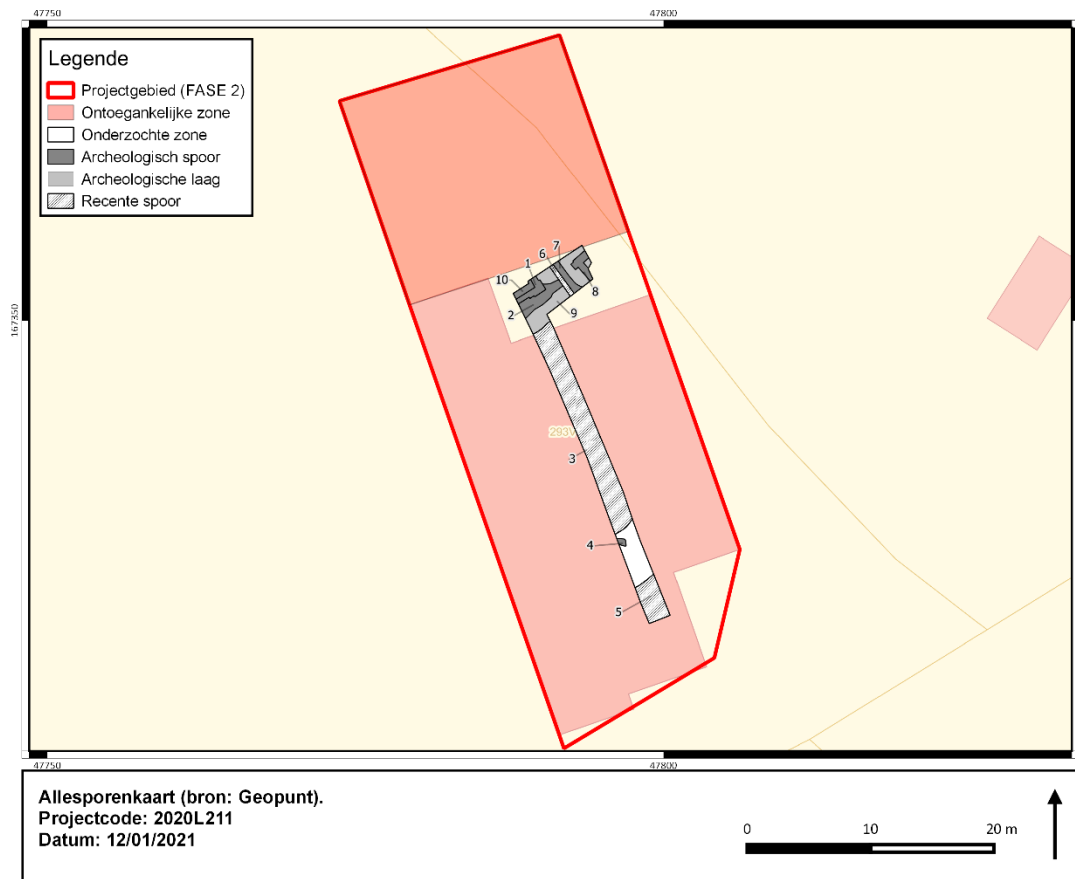
Door de aanwezige sporen en verstoringen kon geen relevant bodemprofiel uitgevoerd worden. De bodemkundige opbouw was grotendeels verstoord door de aanwezigheid van een puinpakket en de aangetroffen sporen.

1.2.2 Assessment van de sporen, spoorcombinaties en archeologische structuren

1.2.2.1 Algemeen

Tijdens de terreinevaluatie werden 10 sporen geregistreerd. Het ging om relatief jonge sporen waarvan 3 sporen als verstoring werden geregistreerd, deze dateren van na de Eerste Wereldoorlog en zijn archeologisch niet relevant.

Drie sporen dateren vermoedelijk uit de 19de eeuw, twee zijn te dateren in de Eerste Wereldoorlog en de twee overige hebben een onbekende datering.

Figuur 13: Allesporenkaart van het onderzoeksgebied geprojecteerd op de GRB-kaart (© geopunt).

1.2.2.2 18-19de eeuw

Spoor 9 betrof een moeilijk herkenbaar spoor waarvan de aflijning niet kon worden vastgesteld. Aanvankelijk werd vermoed dat het verrommelde uiterlijk te maken had met de bouw van de gebouwen waarvan de funderingen in het vlak werden aangetroffen of met de activiteit die tijdens en na de Eerste Wereldoorlog een grote impact had op het landschap en de bodem.

Bij de aanleg van de coupe om de diepte en aard van de aangetroffen funderingen (spoor 1 en spoor 8) vast te stellen werd echter duidelijk dat het de opvulling van een gracht betrof waarvan de organische lagen met houtresten werden aangetroffen op de maximaal bereikte diepte.

Op basis van de historische kaarten gaat het mogelijk om een gracht die aangegeven is op de Ferrariskaart en behoort tot het *'Chateau du Diable ruiné'* dat een motte-grondplan kent met een duidelijk opperhof en een neerhof, beiden omgracht. De nauwkeurigheid van deze kaart is echter onbekend. In fase 1, net ten westen van het huidige projectgebied, werd evenwel geen dergelijke vulling of pakket aangetroffen.

Figuur 14: Allesporenkaart met aanduiding van spoor 9.

Figur 15: Allesporenkaart met aanduiding van spoor 9 geprojecteerd op de Ferrariskaart.

1.2.2.3 19de eeuw

In het oostelijkste deel van het kijkvenster werd een natuurstenen fundering aangetroffen, spoor 8. Het gaat om de westelijke hoek van een gebouw met een NW-ZO/NO-ZW-oriëntatie.

In de eerste plaats werd gedacht aan de historisch gekende stalgebouwen van het kasteel Mahieu, waarvan spoor 1 (zie *infra*) overigens deel uitmaakt. De oriëntatie is echter gelijkaardig maar niet exact dezelfde als die van het stalgebouw. Bovendien is de tussenruimte, 2,7m veel kleiner dan verwacht. Vermoedelijk gaat het dus niet om het O-W georiënteerde zuidelijke deel van de stalgebouwen Mahieu, die als een U stonden opgesteld.

Ook de gebruikte materialen verschillen van die van het gekende stalgebouw (spoor 1). Het stalgebouw werd opgetrokken in baksteen (zie opgraving 2020J3 en *infra*) terwijl de fundering van spoor 8 uit regelmatige gekapte natuursteen bestond, echter wel in verschillende formaten.

De aangetroffen fundering werd in het vlak aangetroffen op 53,85m TAW waarbij nog restanten in de vlakrand konden worden onderscheiden. Via een coupe werd getracht de diepte te bepalen. De fundering werd gevolgd tot op een diepte van 52,65m TAW waar een sokkel werd aangetroffen die breder en langer was dan de funderingsmuur zelf, deze sokkel was 0,15m dik waardoor de onderkant van de fundering op 52,5m TAW kon worden vastgesteld. Onder de sokkel werden nog steenfragmenten als stabiliserende laag aangetroffen maar deze bevonden zich niet in een gefixeerd verband.

Het gebouw waarvan de fundering werd aangetroffen is niet aanwezig op de beschikbare plannen en kaarten die het terrein na de Eerste Wereldoorlog documenteren, gaat het dus vermoedelijk om een ouder gebouw, minimaal dus uit de 19de eeuw.

Opvallend is ook dat in dit profiel de context van de fundering bestaat uit een opvulling en restanten van een oudere gracht. Rekening houdend met de gebruikte (hoogwaardige) bouwmaterialen, natuursteen, is het niet uitgesloten dat het een gebouw/funderingsmuur betreft die deels zichtbaar was op het moment van constructie. Dit zou kunnen impliceren dat de structuur in, of aan de rand van, de aangesneden gracht gelegen was toen deze nog op en/of in gebruik was. Opvallend is echter wel dat de bodem van de fundering zich niet in de moederbodem lijkt te bevinden maar eerder in de vastgestelde grachtvulling.

De oudste beschikbare kaart van het onderzoeksgebied is de Ferrariskaart. Op deze kaart is de locatie van het onderzoeksgebied gekarteerd in de nabije omgeving van een duidelijke middeleeuwse opperhof-neerhofindeling die benoemd staat als '*Chateau du Diable ruiné*'. Op basis van de

beschikbare gegevens kan niet worden uitgesloten dat het een fundering betreft die tot dit kasteel behoorde. Gezien de basis van de fundering zich in een dempingspakket lijkt te bevinden zou het dan om een latere toevoeging of fase moeten gaan.

De andere mogelijkheid is dat het een recenter bouwwerk betreft uit de 19de eeuw. De vrij beschikbare kaarten uit deze periode geven echter geen bebouwing weer binnen het onderzoeksgebied. De Poppkaart (1841-1879) geeft echter een onduidelijke soort bebouwing weer op 38m ten noordoosten van de aangetroffen fundering, opvallend genoeg wel met een gelijkaardige oriëntatie. Opvallend op de Poppkaart is ook de ligging van het projectgebied om een uithoek van het kaartblad Hollebeke en ter hoogte van de samenkomst van 3 kaartbladen die gezien hun gebrek aan overlap, waardoor de nauwkeurigheid hier mogelijk minder accuraat is normaal.

Op de oudste topografische kaart van België, van het *Dépot de la Guerre*, uit 1875 is vermoedelijk niet nauwkeuriger maar geeft wel meer info over het onderzoeksgebied dat als tuin staat ingekleurd. En ook op deze topografische kaart staan twee gebouwen weergegeven in de nabijheid van het onderzoeksgebied. Het is bovendien verleidelijk om het padenpatroon de oorspronkelijke centrale omgrachting te herkennen waarbij het zuidwestelijke gebouw zich op dit tracé lijkt te bevinden. De voorgestelde situatie is de situatie van het kasteel 'de Neckere'. Deze advocaat verwierf het domein in 1855 en bouwde er in 1860 een neorenaissance-kasteel met afwisselend natuursteen en baksteen (STUBBE 2018, p196-198). Op basis van de topografische kartering behoorde een (moes)tuin met bijhorende gebouwen waarschijnlijk ook tot het domein en mogelijk werden deze ingepland, al dan niet (deels) (on)bewust, rekening houdend met de inplanting van het middeleeuwse kasteel dat eind 18de eeuw nog als indeling en ruïne in het landschap aanwezig was.

Gezien de beperkte historische gegevens en het ontbreken van dateerbare vondsten is het moeilijk de aangetroffen funderingen onderbouwd toe te wijzen aan een bepaalde periode of fase. Op basis van de aangetroffen grachtvulling, de opbouw in natuursteen (in vrij propere en goede staat) en de beschikbare kartering lijkt het echter het meest waarschijnlijk dat het om een gebouw gaat dat behoorde tot de infrastructuur van het nieuwbouwkasteel dat omstreeks 1860 door Maximilien de Neckere werd opgetrokken.

Dit gebouw werd vermoedelijk in 1900-1901 afgebroken samen met het kasteel 'de Neckere'. Er kwam een nieuw kasteel met aanhorigheden in de plaats, het kasteel Mahieu dat in 1906 voltooid werd (STUBBE 2018, p196-198) met onder andere stalgebouwen waarvan spoor 1 een onderdeel vormt (zie *infra*).

Figuur 16: uittreksel van de topografische kaart van het 'Depot de la Guerre' uit 1875 met een ruwe aanduiding van het projectgebied. Het bouwsel ter hoogte van het pad (op de locatie van de gedempte Ferrarisgracht?) is de enige en meest plausibele historische aanwijzing voor spoor 8. De inrichting van het landschap met gebouwen, paden en tuinzone (roze) is zeer waarschijnlijk te linken aan de bouw en aanleg van het kasteel(domein) de Neckere in 1860.

1.2.2.4 20ste eeuw

Op 2,7m ten zuidwesten van spoor 8 werd een tweede fundering aangetroffen, spoor 1. Het betrof een bakstenen fundament met lisenen en een versterkte getrapte hoekconstructie. Langs de buitenkant was een cementlaag aangebracht. De materialen, de opbouw en het ontwerp is identiek aan de aangetroffen fundering in de opgraving in fase 1 (2020J3). Zowel de opbouw als de oriëntatie laten er weinig twijfel over bestaan dat spoor 1 de zuidelijke muur en zuidoostelijke hoek vormen van het westelijke stalgebouw, behorende tot het kasteel Mahieu. De aanwezigheid van deze fundering werd op basis van de voorafgaande onderzoeken en beschikbare kaarten, plannen en luchtfoto's ook enigszins verwacht, de exacte locatie was echter niet gekend en werd iets zuidelijker dan verwacht aangetroffen.

Op basis van de aangetroffen hoek is de exacte locatie van dit stalgebouw nu deels gekend. Ook de juiste breedte, 7,5m kan nu met zekerheid worden aangenomen. De lengte kon niet worden vastgesteld, de minimaal vastgestelde lengte bedraagt 22m. Net zoals tijdens de opgraving bleek de binnenzijde van de fundering opgevuld te zijn, spoor 10. Deze opvulling bestaat uit puin en mogelijke opvullingslagen die tijdens en vlak na de Eerste Wereldoorlog in de voormalige kelder terecht kwamen.

De bewaarde fundering werd aangetroffen op een 53,92m TAW, 0,52m dieper dan het aangetroffen deel in de aangrenzende opgraving. Middels een coupe langs de muur werd getracht om spoor 1, samen met aangrenzend spoor 2, verder te onderzoeken. Hierbij kon de fundering 1,95m diep gevolgd worden tot op een diepte van 51,97m TAW, 2,91m onder het huidige maaiveld, waarna instromend grondwater verhinderde dat de bodem van de fundering kon worden bereikt, ondanks de aanwezige grondbemaling.

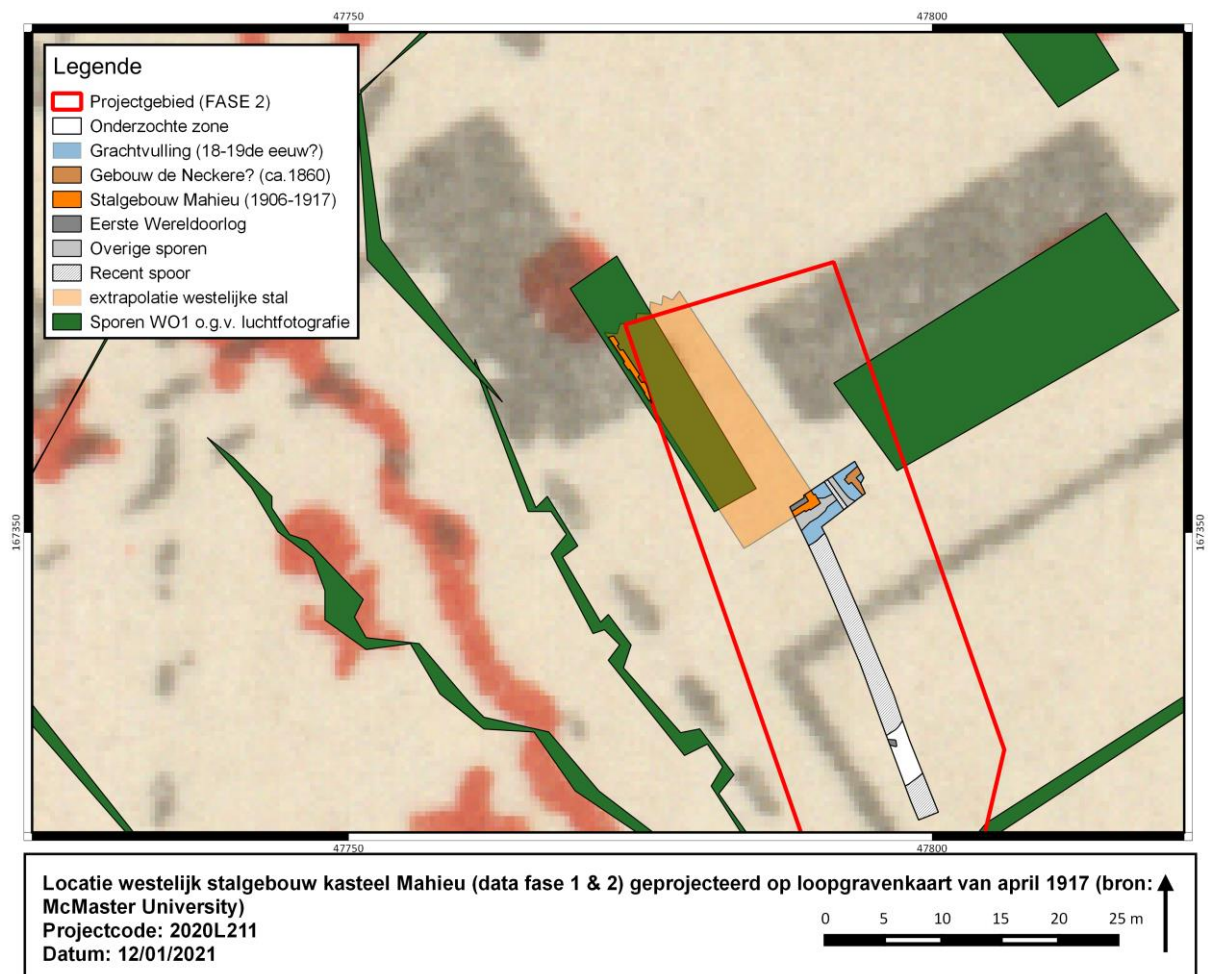
Hierbij werd vastgesteld dat de bodem antropogeen was opgebouwd. Op het diepste punt werd hout aangetroffen. Het gaat vermoedelijk om een oudere gracht, deze was echter niet herkenbaar in het archeologische vlak waar het opvullingspakket sterk op moederbodem lijkt (spoor 9: zie infra).

Figuur 17: Opname van spoor 1 in het vlak.

Figuur 18: Coupe op spoor 1; de onderkant kon wegens instromend grondwater niet worden bereikt.

Figuur 19: Locatie en interpretatie van de westelijke stal van kasteel Mahieu op een Britse loopgravenkaart van april 1917 (©McMaster University) met weergave van de interpretaties van de luchtfotografische studie (Stichelbaut 2020).

1.2.2.5 Eerste Wereldoorlog

De stalgebouwen van het kasteel Mahieu bleven tijdens het grootste deel van de Eerste Wereldoorlog beschadigd maar opstaand aanwezig in het frontlandschap en maakten deel uit van de defensieve infrastructuur. Het meest westelijke stalgebouw werd ook tijdens de naburige opgraving reeds aangesneden waarbij een aangelegde tunnel toegang bood tot de kelders van dit gebouw (2020J3, DE BRANT 2020).

Na de Derde Slag om Ieper zijn de gebouwen echter verdwenen door de grootschalige bombardementen die aan de verovering van deze zone vooraf gingen. Het is echter niet duidelijk in welke mate de keldergewelven, als dan niet versterkt, hierbij intact bleven.

Vermoedelijk de opvulling van de kelder, spoor 10, wel minstens gedeeltelijk te dateren in of vlak na de Eerste Wereldoorlog.

In het zuiden van de aangelegde proefsleuf werd ook nog de onderkant van een bomkrater aangesneden. Deze bleek nog 0,10m diep bewaard.

1.2.2.6 Recent

De overige dateerbare sporen zijn recenter dan de Eerste Wereldoorlog en archeologisch minder relevant. Het gaat om spoor 3 en 5, dikke puinpakketten van meer dan 1,3m dik en gevuld met puin dat duidelijk dateerde van na de Eerste Wereldoorlog.

Opvallend is de locatie die sterke gelijkenissen vertoont met de voormalige, inmiddels afgebroken, hal. Mogelijk werd de grond in deze zone naar aanleiding van de bouw van deze hal, begin jaren '90 herbruikt/ontgonnen en vervangen door puin. De reductie en compactie sluiten uit dat dit puin afkomstig is van de recente afbraakwerken.

Spoor 6 betrof een recente keramische afvoerbuis.

1.2.2.7 Ongedateerde sporen.

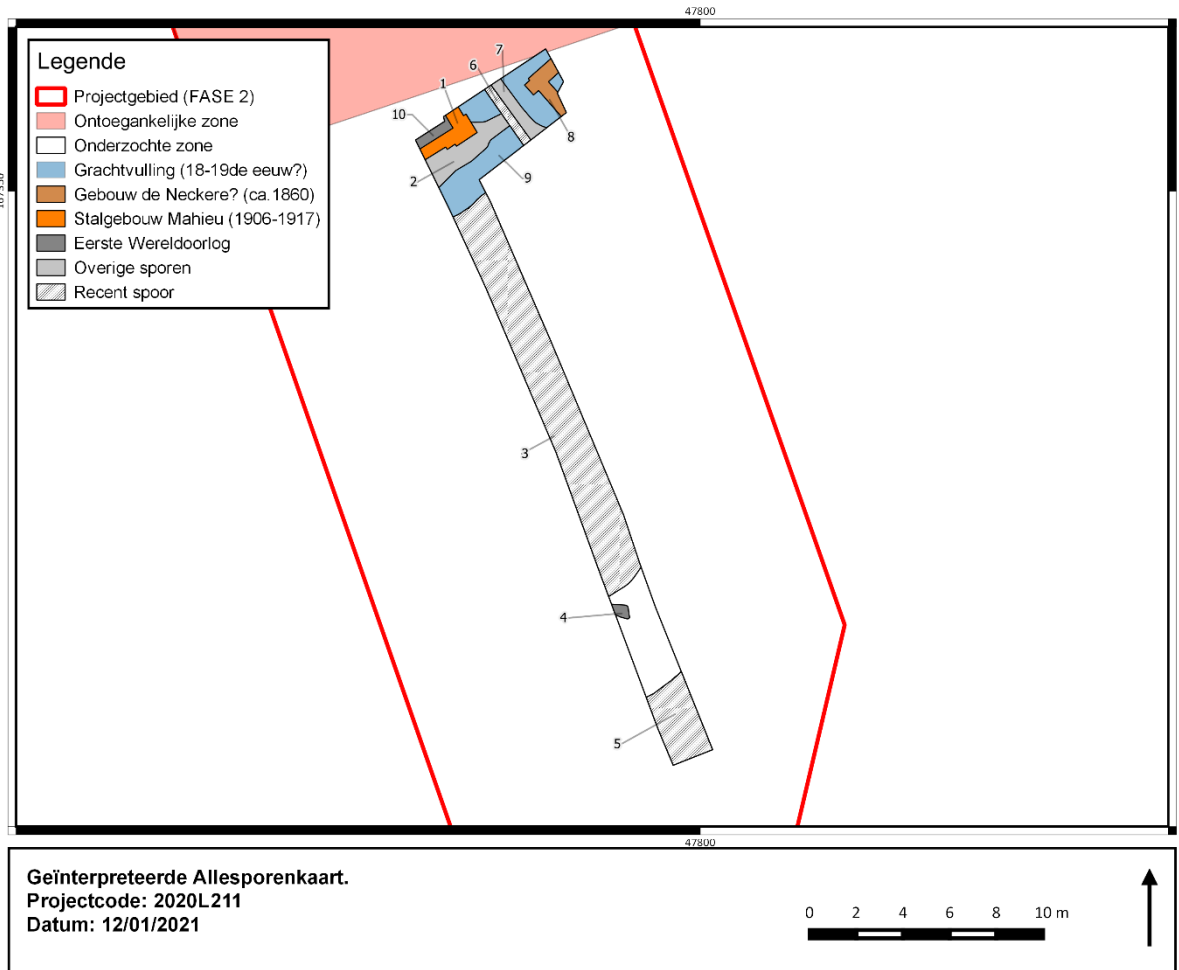
Spoor 3 en 7 werden als greppels aangetroffen in het archeologisch vlak maar een echte interpretatie of datering kan niet naar voor worden geschoven.

Spoor 7 heeft mogelijk te maken met de recente afvoerbuis.

Spoor 3 lijkt echter deels de fundering van het stalgebouw (spoor 1) te volgen. Hierbij werd de mogelijkheid overwogen dat het om een funderingssleuf of loopgraaf zou kunnen gaan. Bij de coupe om de diepte van de fundering van spoor 1 vast te stellen werd ook spoor 3 bewust mee gecoupeerd. Hierbij bleek het echter om een zeer ondiep spoor te gaan. De meest waarschijnlijke interpretatie is dat het een kuil betreft die werd gegraven na de Eerste Wereldoorlog bij werken naar aanleiding van heraanleg van het terrein (kort na of later dan de Eerste Wereldoorlog) waarbij de funderingen van het verdwenen gebouw werden aangetroffen een deels gevolgd. Mogelijk betreft het een kuil die werd gegraven in functie van de afbraak van de fundering van de stallen tot op het aangetroffen bewaarde niveau.

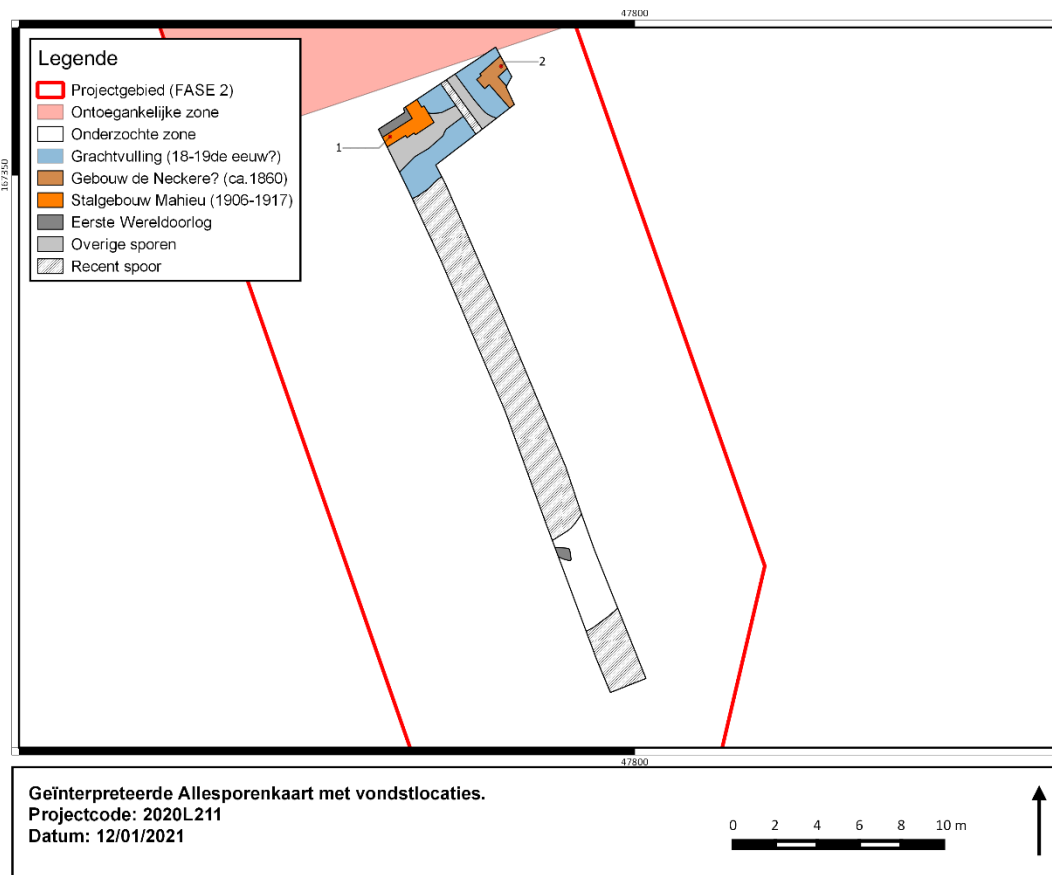

Figuur 20: Geïnterpreteerde Allesporenkaart.

1.2.3 Assessment van de vondsten

Tijdens het uitgevoerde proefsleuvenonderzoek werden twee vondsten ingezameld.

Figuur 21: Geïnterpreteerde allesporenkaart met vondstlocaties.

Vondstnummer 1 betrof een baksteen uit de fundering van spoor 1. Het betreft een vrij zuiver baksel met een slordige afwerking van 21 x 10 x 6 cm. De mortel is een kalkmortel.

Figuur 22: Vondstnummer 1.

Vondstnummer 2 betrof een gelige kalkhoudende zandsteen, die reageerde op HCl, in een vrij goede, maar door de kraan beschadigde, staat met een afmeting van 37 x 23 x 9,5 cm. Hier bestaat de mortel uit een groenige kalkmortel, vermoedelijk bestaande uit tertiaire glauconietrijke sedimenten en/of van de reductie in de natte context van de gedempte gracht.

Figuur 23: Vondstnummer 2

1.2.4 Assessment van de stalen

Tijdens het proefsleuvenonderzoek werden geen stalen voor natuurwetenschappelijk onderzoek genomen.

1.2.5 Assessment van conservatiebehandelingen

Niet van toepassing

1.2.6 Assessment van het onderzocht gebied

1.2.6.1 Archeologisch ensemble

Tijdens het proefsleuvenonderzoek werden mogelijk drie fasen van het kasteeldomein aangetroffen: Van het stalgebouw van het kasteel Mahieu (1906-1917) is de opbouw van de fundering en de volledige zuidelijke contour nu gekend. De opvulling van de kelder, vermoedelijk deels daterend uit de Eerste Wereldoorlog, zelf ligt in de niet-toegankelijke zone, evenals eventuele mogelijke structuren uit de Eerste Wereldoorlog die aansluiting zouden hebben op dit gebouw.

De tweede aangetroffen fundering betrof de hoek van een onbekend gebouw, mogelijk een gebouw behorend tot de aanhorigheden van het kasteel 'de Neckere' (ca. 1860-1901) maar dit is op basis van de historische kaarten niet met zekerheid vast te stellen.

Tot slot werd ook een vermoedelijke Ferrarisgracht-vulling aangesneden maar ook hier is een datering of archeologisch-historische interpretatie onzeker aangezien de contouren van dit spoor niet gekend zijn binnen de toegankelijke en niet-verstoorde zone. Deze interpretatie is louter gebaseerd op de Ferriskaart, de enige historische bron die deze grachtvulling enigszins kan duiden. Het is echter niet uitgesloten dat het een andere of oudere gracht of andere watervoerende structuur betreft.

1.2.6.2 Landschappelijk kader na confrontatie met de eerdere bevindingen

Het landschappelijke kader blijft ongewijzigd. De interpretatie van de geologische geschiedenis en de landschappelijke ligging van het projectgebied bleven onveranderd. Het betreft de top van een tertiaire getuigenheuvel met een beperkte zandleemafdekking die via de Palingbeek en het bijhorende valleitje wordt ontwaterd in noordelijke richting.

1.2.6.3 Historisch en archeologisch kader na confrontatie met de eerdere bevindingen

De aangetroffen archeologische sporen zijn relatief jong en dateren, vermoedelijk, uit de 18de tot 20ste eeuw en bevestigen waarschijnlijk de beschikbare historische kaarten, bronnen en luchtfoto's betreffende de Eerste Wereldoorlog. Voor de 18de en 19de eeuw hebben deze kaarten vermoedelijk een redelijke foutenmarge die te groot is om met zekerheid uitspraak te doen over de aangetroffen sporen.

Ook voor de Eerste Wereldoorlog is er een zekere foutenmarge tussen de aangetroffen sporen en hun historische kartering maar deze is duidelijk beperkter en deze kan door het aantreffen van de zuidoostelijke stalhoek verder worden beperkt.

De aangetroffen fundering van het stalgebouw past perfect bij de fundering die enkele maanden eerder tijdens de opgraving in de naastgelegen fase werd uitgevoerd. De exacte locatie van een deel van het gebouw is nu gekend. Het gaat om een gebouw van 7,5m breed en minimaal 22m lang. De keldergewelven begeven het waarschijnlijk tijdens de Eerste Wereldoorlog en geraakten tijdens en na de oorlog gevuld met puin.

1.2.6.4 Aard van de potentiële kennis

De aard van de potentiële kenniswinst binnen het onderzoeksgebied is beperkt. Enerzijds aangezien de nog intacte zone vrij beperkt bleek. In het zuiden was een aanzienlijk deel recent verstoord, in het noorden was een aanzienlijk deel ontoegankelijk. Anderzijds werd tijdens het proefsleuvenonderzoek al een aanzienlijk deel van de potentiële kenniswinst gelicht. Van het stalgebouw van het kasteel Mahieu zelf is de opbouw van de fundering en de volledige zuidelijke contour gekend. De opvulling ligt in de niet-toegankelijke zone, evenals eventuele mogelijke structuren uit de Eerste Wereldoorlog die aansluiting zouden hebben op dit gebouw.

De tweede aangetroffen fundering betrof de hoek van een onbekend gebouw en deze werd maximaal gedocumenteerd. Deze fundering zou eventueel nog verder kunnen worden blootgelegd maar naar het noordoosten toe loopt deze door in de ontoegankelijke zone, naar het zuidwesten toe werd een recente versterking vastgesteld waardoor deze potentiële kenniswinst waarschijnlijk vrij beperkt is. Bovendien gaat het vermoedelijk om een 19de-eeuws gebouw waardoor de waardering van deze potentiële kennis eerder gering is.

De 18de-eeuwse grachtvulling heeft ook slechts een beperkt potentieel aangezien de contouren van dit spoor niet gekend zijn binnen de toegankelijke niet-verstoord zone. Hier zou wel een coupe op de vulling van de gracht geplaatst kunnen worden maar zonder de juiste ligging en context is de meerwaarde hiervan zeer beperkt.

1.2.6.5 Waardering van de potentiële kennis

De aangetroffen archeologisch relevante sporen dateren uit minimaal de 18de eeuw tot na de Eerste Wereldoorlog. Ze zijn deels gekend uit historische bronnen en luchtfotografie. Gezien de beperkte oppervlakte, de noordelijke zone is ontoegankelijk en de zuidelijke zone is zwaar verstoord, is het archeologisch potentieel echter beperkt. Bovendien werd tijdens het proefsleuvenonderzoek al een aanzienlijk deel van de potentiële kennis onderzocht waardoor verder archeologisch onderzoek middels een opgraving slechts een beperkte potentiële meerwaarde kan bieden.

Om deze redenen wordt, op basis van het voorliggende proefsleuvenonderzoek en rekening houdend met de resultaten van de uitgevoerde onderzoeken in fase 1, geen vervolgonderzoek geadviseerd.

1.3 Advies voor vervolgonderzoek

Uit voorgaand assessmentrapport blijkt dat een vervolgonderzoek binnen het projectgebied van 'Ieper Eeckhofstraat' slechts een beperkt potentieel tot kennisvermeerdering bezit. De aangetroffen archeologisch relevante sporen dateren uit minimaal de 18de eeuw tot na de Eerste Wereldoorlog. Ze zijn deels gekend uit historische bronnen en luchtfotografie. Gezien de beperkte oppervlakte, de noordelijke zone is ontoegankelijk en de zuidelijke zone is zwaar verstoord, is het archeologisch potentieel echter beperkt. Bovendien werd tijdens het proefsleuvenonderzoek al een aanzienlijk deel van de potentiële kennis onderzocht waardoor verder archeologisch onderzoek middels een opgraving slechts een beperkte potentiële meerwaarde kan bieden.

Om deze redenen wordt, op basis van het voorliggende proefsleuvenonderzoek en rekening houdend met de resultaten van de uitgevoerde onderzoeken in fase 1, geen vervolgonderzoek geadviseerd.

1.4 Beantwoording van de onderzoeksvragen

-wat zijn de waargenomen bodemhorizonten? Hoe verhouden de waarnemingen in de profielputten zich ten opzichte van deze van het landschappelijk bodemonderzoek?

Door de aanwezigheid van sporen en verstoringen over het volledige oppervlak van de werkputten konden geen bodemkundige profiel worden uitgevoerd.

-in hoeverre is de bodemopbouw nog intact? Is er sprake van lokale verstoring?

De aanwezige bodemopbouw is vrij artificieel en lokaal volledig verstoord, vermoedelijk begin jaren '90 bij de initiële aanleg van het golfterrein en de bouw van een oefenhal op deze locatie.

-zijn er bodemsporen aanwezig? In welke mate zijn ze natuurlijk of antropogeen? Beschrijf.

Tijdens de terreinevaluatie werden 10 sporen geregistreerd. Het ging om 10 antropogene sporen waarvan 3 recente sporen die als verstoring werden geregistreerd. Er werden geen natuurlijke sporen aangetroffen.

-op welke diepte bevindt het archeologisch leesbare niveau? Is er sprake van meerdere sporenniveaus?

Er werd één archeologisch niveau aangetroffen. Dit bevond zich gemiddeld op een diepte van 0,96m onder het maaiveld.

-wat is de bewaringstoestand van de sporen

De bewaringstoestand van de sporen was goed.

-kunnen de bodemkundige vaststellingen gerelateerd worden aan de eventuele afwezigheid van antropogene sporen?

Neen.

-wat is de relatie tussen het landschap, de bodem en de archeologische waarnemingen?

De inplanting van het historisch gekende kasteeldomein in deze eerder natte en daardoor onvruchtbare locatie nabij de Palingbeek is vermoedelijk niet toevallig. Een aanname die overigens ook geldt voor het huidige golfterrein.

-maken de sporen deel uit van één of meerdere structuren, is er een ruimtelijk verband?

De aangetroffen sporen maken mogelijk deel uit van 3 opeenvolgende fasen van een kasteel. Mogelijk bestaat er een ruimtelijk verband, het onderzoeksgebied is echter te klein om dit verband archeologisch vast te stellen. Het verband is vermoedelijk ook deels landschappelijk van aard aangezien deze drie verschillende fasen niet gelijktijdig voorkwamen.

-kan op basis van het gerecupereerde materiaal een uitspraak gedaan worden over datering of fasering? Behoren de sporen tot één of meerdere periodes?

De aangetroffen relevante archeologische sporen dateren uit vermoedelijk drie verschillende fasen. Noch de datering noch de toewijzing kan echter met zekerheid gebeuren en is gebaseerd op historische bronnen. Voor het stalgebouw van het kasteel Mahieu is er echter wel zekerheid en is een nauwkeurige datering beschikbaar (1906-1917).

-kan op basis van de waargenomen archeologische fenomenen een uitspraak gedaan worden over de aard en omvang van de menselijke aanwezigheid?

Het betreft een historisch gekend kasteeldomein dat tijdens de Eerste Wereldoorlog op de frontlijn terecht kwam en werd opgenomen in de defensieve infrastructuur. Tijdens de Eerste Wereldoorlog werd het projectgebied zwaar gebombardeerd waarbij alle bovengrondse infrastructuur en referentiepunten verdwenen. Ondergronds bleef de schade beperkt tot een bomkrater die nog net herkenbaar was in het archeologisch vlak. Het grootste deel van het archeologisch vlak is echter in de 20ste eeuw, vermoedelijk bij de aanleg van het golfterrein en de voormalige oefenhal op deze locatie, verstoord.

-zijn er indicaties die wijzen op de inrichting van een erf of nederzetting?

Ja, het betreft het historische gekend kasteeldomein, hiervan werden mogelijk 3 verschillende, relatief recente, fasen aangetroffen.

-zijn er indicaties voor de inrichting van een funeraire ruimte? wat is de omvang? hoeveel niveaus? geschatte aantal individuen?

Neen.

-wat betekenen de gegevens mogelijk voor een aanvulling van kennisleemtes van de lokale en regionale ontwikkeling en geschiedenis?

De aard van de kenniswinst binnen het onderzoeksgebied is zeker maar bescheiden, voor een vervolgonderzoek is het potentieel vrij beperkt.

De archeologisch intacte zone bleek vrij beperkt. In het zuiden was een aanzienlijk deel recent verstoord, in het noorden was een aanzienlijk deel ontoegankelijk.

Desalniettemin werden mogelijk drie fasen van het kasteeldomein aangetroffen waarbij tijdens het proefsleuvenonderzoek al een aanzienlijk deel van de potentiële kenniswinst gelicht. Van het stalgebouw van het kasteel Mahieu zelf is de opbouw van de fundering en de volledige zuidelijke contour gekend. De opvulling ligt in de niet-toegankelijke zone, evenals eventuele mogelijke structuren uit de Eerste Wereldoorlog die aansluiting zouden hebben op dit gebouw.

De tweede aangetroffen fundering betrof de hoek van een onbekend gebouw en deze werd maximaal gedocumenteerd. Deze fundering zou eventueel nog verder kunnen worden blootgelegd maar naar het noordoosten toe loopt deze door in de ontoegankelijke zone, naar het zuidwesten toe werd een recente verstoring vastgesteld waardoor deze potentiële kenniswinst waarschijnlijk vrij beperkt is. Bovendien gaat het vermoedelijk om een 19de-eeuws gebouw waardoor de waardering van deze potentiële kennis eerder gering is.

De 18de-eeuwse grachtvulling heeft ook slechts een beperkt potentieel aangezien de contouren van dit spoor niet gekend zijn binnen de toegankelijke niet-verstoorde zone. Hier zou wel een coupe op de vulling van de gracht geplaatst kunnen worden maar zonder de juiste ligging en context is de meerwaarde hiervan zeer beperkt.

-voor waardevolle vindplaats(en) die bedreigd worden door de geplande werkzaamheden: hoe kan deze bedreiging weggenomen of verminderd worden (m.a.w. is behoud in situ mogelijk)?

Niet van Toepassing

-voor bedreigde waardevolle vindplaatsen die niet in-situ bewaard kunnen blijven:

Niet van Toepassing

1.5 Synthese van de verhouding van het projectgebied t.a.v. zijn landschappelijk en cultureel kader

De opdrachtgever plant de afbraak van de bestaande infrastructuur en de aanleg van een nieuwe oefenhal aan de Eekhofstraat 14 te Hollebeke, Ieper. Het onderzoeksgebied maakt deel uit van Golf- en Countryclub Palingbeek. De zone waarin de geplande werken worden uitgevoerd is ca. 1.813 m² groot, waarvan ca. 565 m² bebouwd is en 140 m² verhard. De aanwezige infrastructuur werd in het kader van de geplande ontwikkeling afgebroken.

In september 2020 werd het westelijke deel van de ontwikkeling reeds onderworpen aan een vooronderzoek met ingreep in de bodem in (nota 2020H296). Het oostelijke deel was niet toegankelijk wegens de aanwezigheid van de nog af te breken constructie. Het programma van Maatregelen van dit vooronderzoek resulteerde in een fasering van het onderzoeksgebied. Voor het reeds onderzochte deel, fase 1, werd een beperkte opgraving geadviseerd, uitgevoerd in oktober 2020 (2020J3), en in een vooronderzoek met ingreep in de bodem in het oostelijke deel van het projectgebied in een tweede fase (VERDEGEM & DE BRANT 2020). Het voorliggend verslag behelst het vooronderzoek van deze tweede, oostelijke, fase dat in januari 2021, na de sloop van de infrastructuur, werd uitgevoerd. Deze fase betrof een oppervlakte van 987m².

Het voorgaande bureauonderzoek bood onvoldoende informatie om de archeologische waarde van het terrein te bepalen en daarom werd een proefsleuvenonderzoek geadviseerd. Het onderzoek had plaats op maandag 11 januari. Uitwerking en rapportage zijn van start gegaan op 11 januari 2021.

In het Programma van Maatregelen van de voorafgaande archeologienota werd voorgesteld om 4 parallelle sleuven aan te leggen met een min of meer WZW-ONO-oriëntatie, in de breedte van het projectgebied en dwars op de verwachte sporen uit de Eerste Wereldoorlog. Voor de effectieve sleuven werd echter afgeweken van het Programma van Maatregelen middels een aanpassing aan de omstandigheden op het terrein waarbij het economisch en praktisch noodzakelijk bleek om in 2 fasen te werken. Voor het onderzoeksgebied dat in deze tweede fase werd uitgevoerd werd ook rekening gehouden met de resultaten uit de gevoerde onderzoeken in Fase 1 waarbij funderingen van de voormalige stalgebouwen werden aangetroffen. Hiervoor werd gekozen voor een NNW-ZZO-georiënteerde sleuf in de lengte van het onderzoeksgebied waarbij de zuidelijke stalmuur hopelijk zou worden aangesneden.

Tijdens het gevoerde proefsleuvenonderzoek werd 62m² proefsleuven aangelegd, goed voor 9,1% van de beschikbare oppervlakte (Fase 2). Aanvullend werd 15m² onderzocht via volgsleuven en kijkvensters, goed voor 2,1% van de beschikbare zone (Fase 2). Op basis van de uitgevoerde proefsleuven konden de onderzoeksvragen voor beschikbare zone ruimschoots beantwoord worden. In totaal werd 11,2% van het de toegankelijke oppervlakte onderzocht.

Tijdens de aanleg van de sleuven werden over gans de werkput sporen en verstoringen aangetroffen waardoor geen relevante bodemprofielen konden worden uitgevoerd.

Tijdens het proefsleuvenonderzoek werden mogelijk drie fasen van het kasteeldomein aangetroffen:

Van het stalgebouw van het kasteel Mahieu (1906-1917) is de opbouw van de fundering en de volledige zuidelijke contour nu gekend. De opvulling van de kelder, vermoedelijk deels daterend uit de Eerste Wereldoorlog, zelf ligt in de niet-toegankelijke zone, evenals eventuele mogelijke structuren uit de Eerste Wereldoorlog die aansluiting zouden hebben op dit gebouw.

De tweede aangetroffen fundering betrof de hoek van een onbekend gebouw, mogelijk een gebouw behorend tot de aanhorigheden van het kasteel de Neckere (ca. 1860-1901) maar dit is op basis van de historische kaarten niet met zekerheid vast te stellen.

Tot slot werd ook een vermoedelijke 18de-eeuwse grachtvulling aangesneden maar ook hier is een datering of archeologisch-historische interpretatie onzeker aangezien de contouren van dit spoor niet gekend zijn binnen de toegankelijke niet-verstoorde zone. Deze interpretatie is louter gebaseerd op de Ferrariskaart, de enige historische bron die deze grachtvulling enigszins kan duiden. Het is echter niet uitgesloten dat het een andere of oudere gracht of andere watervoerende structuur betreft.

De aangetroffen archeologisch relevante sporen dateren uit minimaal de 18de eeuw tot na de Eerste Wereldoorlog. Ze zijn deels gekend uit historische bronnen en luchtfotografie. Gezien de beperkte oppervlakte, de noordelijke zone is ontoegankelijk en de zuidelijke zone is zwaar verstoord, is het archeologisch potentieel binnen het onderzoeksgebied echter beperkt. Bovendien werd tijdens het proefsleuvenonderzoek al een aanzienlijk deel van de potentiële kennis onderzocht waardoor verder archeologisch onderzoek middels een opgraving vermoedelijk slechts een beperkte potentiële meerwaarde kan bieden.

Om deze redenen wordt, op basis van het voorliggende proefsleuvenonderzoek en rekening houdend met de resultaten van de uitgevoerde onderzoeken in fase 1, geen vervolgonderzoek geadviseerd.

1.6 Bibliografie

Agentschap Onroerend Erfgoed 2021: Mottes [online] <https://id.erfgoed.net/themas/44> (Geraadpleegd op 14-01-2021)

IUSS WORKING GROUP WRB, 2015. World Reference Base for Soil Resources 2014, update 2015 International soil classification system for naming soils and creating legends for soil maps. *World Soil Resources Report No.106 FAO*, Rome.

STUBBE L., 2018. *Het verhaal van de oude vaart. Van tragedie tot trekpleister*, Sint-Andries.

LUCHTFOTOGRAFISCHE STUDIE:

Stichelbaut B., 2020, *Golf Palingbeek – Ieper: Historisch onderzoek projectgebied a.d.h.v. historische luchtfoto's en loopgravenkaarten*, Gent.

ARCHEOLOGIENOTA 2020A179:

WILLAERT A. & VAN GOIDSENHOVEN W., 2020. *Archeologienota Eekhofstraat 14 (Ieper, West-Vlaanderen), Verslag van Resultaten*, Brugge.

VAN GOIDSENHOVEN W, 2020. *Archeologienota Eekhofstraat 14 (Ieper, West-Vlaanderen), Programma van Maatregelen*, Brugge.

NOTA 2020H296:

VERDEGEM S. & DE BRANT R., 2020. *Ieper Eekhofstraat 14. Nota vooronderzoek met ingreep in de bodem. Verslag van Resultaten*, Brugge.

VERDEGEM S. & DE BRANT R., 2020. *Ieper Eekhofstraat 14. Nota vooronderzoek met ingreep in de bodem. Programma van Maatregelen*, Brugge.

www.onroenderfgoed.be

www.agiv.be

www.dov.vlaanderen.be

<https://geo.onroenderfgoed.be>

www.geopunt.be

1.7 Bijlagen

1.7.1 Lijst met gebruikte afkortingen

Divers	
S	spoor
PR	profiel
MAI	minimum aantal individuen
WP	werkput
KV	kijkvenster
TAW	Tweede Algemene Waterpassing
-mv	beneden maaveldhoogte

Aard spoor	
PK	paalkuil
KL	kuil
GR	greppel
NV	natuurlijke verstoring
REC	recente verstoring

Beschrijving kleur, textuur, etc.	
BR	bruin
GR	grijs

Tabel 1: Lijst met gebruikte afkortingen

1.7.2 Dagrapport

Dinsdag 15/09/2020

Rapporteur: Raph De Brant

Personele bezetting:

- Raph De Brant (erkend archeoloog/veldwerkleider)
- Yelmer Debouck (RTS/archeoloog)

Weer: bewolkt, fris, 5°C

Bezoekers: /

Werkzaamheden:

- Uitzetten en aanleggen van de werkput
- Registreren van de sporen
- Couperen van relevante sporen m.b.t. interpretatie
- Dichten van de werkputten.

1.7.3 Sporenlijst

PUTNR	VLAKNR	SPOORN	AARDSPOR	VULLINGNR	TINT	HOOFDKLEUR	GEVLEKT	Z
1	1	1	MR	1	MIDDEN	RO	HETEROGEEN	54,06
1	1	2	GR	1	MIDDEN	GR	HETEROGEEN	54,02
1	1	3	REC	1	MIDDEN	GR	HETEROGEEN	53,95
1	1	4	BKR	1	MIDDEN	GR	HETEROGEEN	54,01
1	1	5	REC	1	MIDDEN	GR	HETEROGEEN	53,96
1	1	6	REC	1	MIDDEN	GR	HETEROGEEN	53,88
1	1	7	GR	1	MIDDEN	GR	HETEROGEEN	53,91
1	1	8	MR	1	MIDDEN	BE	HETEROGEEN	53,88
1	1	9	GR	1	MIDDEN	GR	HETEROGEEN	54,06
1	1	10	KELDER	1	MIDDEN	GR	HETEROGEEN	53,95

Tabel 2: Sporenlijst

1.7.4 Vondsten- en monsterlijst

VONDSTN	PUTNR	VLAKNR	SPOORN	VULLINGNR	INHOUD	VERZAMEL	X	Y	Z
1	1	1	1	1	1 BAKSTN	AFW	47788,3	167351,8	54
2	1	1	8	1	SXX	AFW			

Tabel 3: Vondsten- en monsterlijst

1.7.5 Fotolijst

Tabel 4: Fotolijst

IEEE-21_P1_SP1_637459599671051069.jpeg	CP	1	1	1	AB	
IEEE-21_P1_SP1_637459599655295041.jpeg	CP	1	1	1	AB	
IEEE-21_P1_SP1_637459599638915012.jpeg	CP	1	1	1	AB	
IEEE-21_P1_SP1_637459599630802998.jpeg	CP	1	1	1	AB	
IEEE-21_P1_SP1_637459599622222983.jpeg	CP	1	1	1	AB	
IEEE-21_P1_SP1_637459575530280086.jpeg	DE	1	1	1		
IEEE-21_P1_SP1_637459575522792073.jpeg	DE	1	1	1		
IEEE-21_P1_SP1_637459575514212058.jpeg	DE	1	1	1		
IEEE-21_P1_SP1_637459518475348986.jpeg	DE	1	1	1		
IEEE-21_P1_SP1_637459518468016974.jpeg	DE	1	1	1		
IEEE-21_P1_SP1_637459518460528960.jpeg	DE	1	1	1		
IEEE-21_P1_SP2_637459574918135011.jpeg	DE	1	1	2		
IEEE-21_P1_SP2_637459574909710996.jpeg	DE	1	1	2		
IEEE-21_P1_SP2_637459518772061508.jpeg	DE	1	1	2		
IEEE-21_P1_SP2_637459518764105494.jpeg	DE	1	1	2		
IEEE-21_P1_SP2_637459518752873474.jpeg	DE	1	1	2		
IEEE-21_P1_SP3_637459524137784201.jpeg	CP	1	1	3	CD	
IEEE-21_P1_SP3_637459524129672186.jpeg	CP	1	1	3	CD	
IEEE-21_P1_SP3_637459524122808174.jpeg	CP	1	1	3	CD	
IEEE-21_P1_SP3_637459524113760158.jpeg	CP	1	1	3	CD	
IEEE-21_P1_SP3_637459519754707234.jpeg	CP	1	1	3	AB	
IEEE-21_P1_SP3_637459519746439219.jpeg	CP	1	1	3	AB	
IEEE-21_P1_SP3_637459519728811188.jpeg	CP	1	1	3	AB	
IEEE-21_P1_SP3_637459519161750192.jpeg	DE	1	1	3		
IEEE-21_P1_SP3_637459519152702176.jpeg	DE	1	1	3		
IEEE-21_P1_SP4_637459535050349206.jpeg	CP	1	1	4		BKR
IEEE-21_P1_SP4_637459535042861193.jpeg	CP	1	1	4		BKR
IEEE-21_P1_SP4_637459535034437178.jpeg	CP	1	1	4		BKR
IEEE-21_P1_SP4_637459525671192575.jpeg	DE	1	1	4		
IEEE-21_P1_SP4_637459525662612560.jpeg	DE	1	1	4		
IEEE-21_P1_SP5_637459526006749165.jpeg	DE	1	1	5		
IEEE-21_P1_SP5_637459525998949151.jpeg	DE	1	1	5		
IEEE-21_P1_SP5_637459525990837137.jpeg	DE	1	1	5		
IEEE-21_P1_SP6_637459576198429260.jpeg	DE	1	1	6		+ S7
IEEE-21_P1_SP6_637459576186105238.jpeg	DE	1	1	6		+ S7
IEEE-21_P1_SP8_637459610467754852.jpeg	CP	1	1	8	CD	
IEEE-21_P1_SP8_637459610459330838.jpeg	CP	1	1	8	CD	
IEEE-21_P1_SP8_637459610451218823.jpeg	CP	1	1	8	CD	
IEEE-21_P1_SP8_637459610442326808.jpeg	CP	1	1	8	CD	
IEEE-21_P1_SP8_637459583740730507.jpeg	CP	1	1	8	AB	
IEEE-21_P1_SP8_637459583732618493.jpeg	CP	1	1	8	AB	

IEEE-21_P1_SP8_637459583723726477.jpeg	CP	1	1	8	AB	
IEEE-21_P1_SP8_637459577192307006.jpeg	DE	1	1	8		
IEEE-21_P1_SP8_637459577183258990.jpeg	DE	1	1	8		
IEEE-21_P1_SP8_637459577173742973.jpeg	DE	1	1	8		
IEEE-21_P1_V1_637459573948437308.jpeg	OV	1	1			KV
IEEE-21_P1_V1_637459573940637294.jpeg	OV	1	1			KV
IEEE-21_P1_V1_637459573887285201.jpeg	OV	1	1			KV
IEEE-21_P1_V1_637459573876989182.jpeg	OV	1	1			KV
IEEE-21_P1_V1_637459529907576428.jpeg	OV	1	1			OVERZICHT SLEUF
IEEE-21_P1_V1_637459529899776415.jpeg	OV	1	1			OVERZICHT SLEUF
IEEE-21_P1_V1_637459529891976401.jpeg	OV	1	1			OVERZICHT SLEUF
IEEE-21_P1_V1_637459529883864387.jpeg	OV	1	1			OVERZICHT SLEUF
IEEE-21_P1_V1_637459529876064373.jpeg	OV	1	1			OVERZICHT SLEUF
IEEE-21_P1_V1_637459529869044361.jpeg	OV	1	1			OVERZICHT SLEUF
IEEE-21_P1_V1_637459529861868348.jpeg	OV	1	1			OVERZICHT SLEUF
IEEE-21_Sfeer_huidige toestand terrein_637459510621312754.jpeg	SF					huidige toestand terrein
IEEE-21_Sfeer_huidige toestand terrein_637459510613512741.jpeg	SF					huidige toestand terrein
IEEE-21_Sfeer_huidige toestand terrein_637459510605868727.jpeg	SF					huidige toestand terrein
IEEE-21_Sfeer_huidige toestand terrein_637459510598692715.jpeg	SF					huidige toestand terrein
IEEE-21_Sfeer_huidige toestand terrein_637459510590736701.jpeg	SF					huidige toestand terrein
IEEE-21_Sfeer_huidige toestand terrein_637459510583092687.jpeg	SF					huidige toestand terrein
IEEE-21_Sfeer_huidige toestand terrein_637459510575916675.jpeg	SF					huidige toestand terrein
IEEE-21_Sfeer_huidige toestand terrein_637459510560784648.jpeg	SF					huidige toestand terrein
IEEE-21_Sfeer_huidige toestand terrein_637459510553608635.jpeg	SF					huidige toestand terrein
IEEE-21_Sfeer_huidige toestand terrein_637459510550332630.jpeg	SF					huidige toestand terrein
IEEE-21_Sfeer_huidige toestand terrein_637459510545964622.jpeg	SF					huidige toestand terrein
IEEE-21_Sfeer_huidige toestand terrein_637459510542688616.jpeg	SF					huidige toestand terrein
IEEE-21_Sfeer_huidige toestand terrein_637459510538164608.jpeg	SF					huidige toestand terrein
IEEE-21_Sfeer_huidige toestand terrein_637459510534576602.jpeg	SF					huidige toestand terrein

IEEE-21_Sfeer_huidige toestand terrein_637459510530052594.jpeg	SF					huidige toestand terrein
IEEE-21_Sfeer_huidige toestand terrein_637459510526464588.jpeg	SF					huidige toestand terrein
IEEE-21_Sfeer_huidige toestand terrein_637459510517884573.jpeg	SF					huidige toestand terrein
IEEE-21_Sfeer_huidige toestand terrein_637459510510396559.jpeg	SF					huidige toestand terrein
IEEE-21_Sfeer_huidige toestand terrein_637459510502440545.jpeg	SF					huidige toestand terrein
IEEE-21_Sfeer_huidige toestand terrein_637459510493860530.jpeg	SF					huidige toestand terrein
IEEE-21_Sfeer_huidige toestand terrein_637459510486684518.jpeg	SF					huidige toestand terrein
IEEE-21_Sfeer_huidige toestand terrein_637459510479352505.jpeg	SF					huidige toestand terrein
IEEE-21_Sfeer_huidige toestand terrein_637459510464220478.jpeg	SF					huidige toestand terrein
IEEE-21_Sfeer_huidige toestand terrein_637459510456576465.jpeg	SF					huidige toestand terrein
IEEE-21_Sfeer_huidige toestand terrein_637459508542109098.jpeg	SF					huidige toestand terrein
IEEE-21_Sfeer_huidige toestand terrein_637459508534777085.jpeg	SF					huidige toestand terrein

